VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash. VAPAUS, 100 Elm St. W., Sudbury, Ont. Postage paid at Sudbury.

No. 120 — Vol LII vuosikerta — Sudbury, Ont. — Tiistai, jouluk. 3 p. — Tuesday, Dec. 3, 1968

Montrealin kokous vaati USA:ta vetämään joukkonsa Vietnamista

Vaikka kokouksessa oli mielipide-eroavaisuuksia menettelytavoista, Vietnamia puolustettiin yksimielisesti

Montreal. — Läntisen pallonpuoliskon rauhankokous, missä keskusteltiin menettelytavoista ja keinoista Vietnamin sodan lopettamiseksi, päättyi lopulta melko hyvässä yksimielisyydessä, vaikka kokouksen aikana ilmeni erimielisyyksiä siitä, miten ja missä puitteissa pitäisi Vietnamin urheata kansaa auttaa vieraan maan (USA:n) hyökkäystä vastaan.

Etelä-Vietnamin Kansallisen vapautusrintaman edustaja, Nguyen Van Ba esitti lauantaiselle istunnolle päätöslauselmaehdotuksen, mikä sai suljetun kokouksen täydellisen hyväksymisen.

Siinä tuomitaan Yhdysvaltain "rikollinen sota Vietnamin kansaa vastaan', vaaditaan Yhdysvaltoja vetämään kaikki joukkonsa pois Vietnamista ja sanotaan, että Vietnamilla pitää olla oikeus päättää omista asioistaan ilman ulkopuolista painostusta.

Kansallisen vapautusrintaman edustajat, Ba ja Hoang Biih Son sanoivat puheittensa yhteydessä, että vietnamilaiset ovat sodassa voiton puolella ja yhdysvaltalaiset häviämässä.

"Valkoinen talo ja Pentagon luulivat, että Vietnamin valtaus tapahtuu yhtä helposti kuin sormien napsahduttaminen," sanoi Ba mutta tosiasia on, että he (amerikkalaiset) ovat epäonnistuneet kurjasti."

Kansallinen vapautusrintama, hän sanoi "edustaa Vietnamissa voittamatonta armeijaa' samalla kun Saigonin hallitus — minkä jenkki-imperialismi on pystyttänyt — on käytännöllisesti katsoen hajonnut kauppala- ja kylätasossa.

Edustajat tervehtivät seisomaan nousten ja voimakkaita suosionosoituksia antaen sitä, kun Son lahjoitti konferenssin järjestäjille maljakon, mikä oli tehty hänen selostuksensa mukaan pommin kuoresta, minkä Yhdysvaltain ilmavoimat oli pommitustarkoituksessa pudottanut.

Suurta innostusta aiheutti myös Pohjois-Vietnamin kulttuuriministerin, Hoang Minh Giamin antama taide-esine, mikä hänen selostuksensa mukaan oli valmistettu alasammutun yhdysvaltalaiskoneen jostakin metalliosasta.

Sunnuntaina hyväksytyssä päätöslauselmassa sanotaan, että "kommunismin tukahduttamis-väitöstä käytetään tekosyynä rotuhyökkäyksien oikeuttamiseksi Vietnamissa ja kautta maailman. Torstaina alkaneeseen ja sunnuntaina päättyneeseen kokoukseen oli saapunut eri puolilta Läntistä pallonpuoliskoa 1,800 osanottajaa.

Tässä päätöslauselmassa sanotaan konferenssin toteavan, "että kaikilla kansoilla on itsemääräämisoikeus rotusyrjintää, ja kolonialismia vastaan, ja että aktiiviseen vapaustoimintaan voivat osallistua ei vain vietnamilaiset, vaan myös afro-aasialaiset, espanjalais-amerikkalaiset, Amerikan intiaanit ja ranskalais-canadalaiset."

Myöhemmin kokouksessa hyväksyttiin päätöslauselma, missä annetaan tuki quebecilaisten taistelulle "USA:n imperialismia vastaan, mitä heijastaa canadalaiskolonialismi."

Kokouksen lopuksi poltti parikymmentä amerikkalaista kutsukorttinsa osoituksena siitä, että he kieltäytyvät menemästä hyökkäyssotaan Vietnamin kansaa vastaan.

Keskustelun yhteydessä ilmeni jyrkkää erimielisyyttä äärivasemmistoa edustavan suhteellisen pienen maolais-Black Panther-ryhmän ja muiden välillä, mainitun ryhmän vaatiessa Yhdysvaltain ja Canadan kommunistisen puolueen revisionismin tuomitsemista sekä sissisodan tukemisen hyväksymistä sen sijaan, että pyrittäisiin Vietnamin rauhaan.

Merenpohjaresursseista kiistelyä

Liittohallitus on tarjonnut maakunnille vähän yli puolet meren pohjasta saatavien resurssien tuloista

Ottawa. — Liittohallitus on tarjonnut Canadan kahdeksalle merenrantamaakunnalle vähän yli toisen puolen niistä tuloista mitä saadaan meren pohjakerroksista löydettävistä mineraaleista. Tämä tarjous tulee epäilemättä nostattamaan laajakantoisen väittelyn asiasta eräitten maakuntahallitusten ja liittohallituksen välillä. Pääministeri Pierre Trudeau esitti tämän tarjouksen maakuntien pää ministereille viime perjantaina lähetetyssä kirjeessä, mikä esitettiin alahuoneen istunnolle maanantaina.

Tämän tarjouksen mukaan ko. maakunnat saisivat noin 9 pros. meren-ranta-alueen pohjasta (rannan läheisyydestä) saatavista mineraaleista Itä- ja Länsi-Canadassa, sekä tarkemmin määräämättömän osuuden Hudson Bay-Hudson Strait alueelta. Asiaan kuuluvat maakunnat perisivät osan niistä saatavista tuloista.

Muilta merenranta-alueilta perisi tulot liittohallitus, mutta Ottawan hankkimat tulot itä- ja länsirannikolta sekä Hudson Bay - Hudson Strait alueelta menisivät yhteiseen rahastoon mistä ne jaettaisiin 50-50 perusteella liittohallituksen ja ko. maakuntahallitusten kesken.

Formulaa siitä, miten nämä tulot jaetaan maakunnille, ei ole vielä laadittu. Varmuutta ei ole siitäkään, tulisiko Canadan kaksi sisä-maakuntaa — Saskatchewan ja Alberta — joilla ei ole meriranmikkoa, hyötymään tästä ehdotuksesta lainkaan. Maakunnilla ei olisi mitään hallinnollisia tehtäviä kauempana rannikolta hankittavista merenpohja-resursseista arktiikassa, mistä saatavat tulot menisivät Ottawaan.

Maakuntahallitusten odotetaan vaativan suurempaa osuutta sillä perusteella, että BNA lain mukaan luonnonresurssien hallinta kuuluu maakuntahallituksille.

Liittohallituksen toimesta hankittiin viime vuonna Canadan korkeimman oikeuden mielipideilmaisu asiasta. Korkein oikeus hylkäsi silloin British Columbian väitöksen, että meren rannalla, matalan veden alueella ja siitä kauempana olevat resurssit kuuluvat maakuntahallitukselle.

Tämä oikeuspäätös nostatti voimakasta arvostelua maakuntien toimesta aina siinä määrin, että BC:n pääministeri W. A. C. Bennett esitti uhkauksen, että hänen maakuntansa voi erota liittovaltiosta.

NDP:n edustaja Stanley Knowles tervehti pääministeri Trudeaun tarjousta alahuoneen istunnossa, mutta konservatiivien puhemies G. W. Baldwin (Peace River) aloitti laajakantoisen arvostelun sitä vastaan.

Bennett sai moitteita Pohjoisen suunnitelmastaan

Ottawa. — Intiaanien ja Canadan pohjoisten alueiden asioita hoitava ministeri Jean Chretien sanoi viime viikon lopulla, että British Columbian maakunnan pääministeri W. A. C. Bennett haluaa ottaa haltuunsa pohjoisia alueita ja riistää niiden luonnonrikkauksia, ja että hän ei ole lainkaan kiinnostunut maan alkuasukkaista, intiaaneista ja eskimoista.

Mr. Bennett ilmoitti viime viikolla, että hän aikoo ehdottaa tässä kuussa pidettävässä perustuslakikonferenssissa, jotta koko Yukon ja Mackenzie-joen alueet Northwest Territoriesta liitettäisiin British Columbian maakuntaan.

Mr. Chretienille esitettiin kysymyksiä Bennettin suunnitelmien suhteen kun hän esiintyi alahuoneen komitean edessä.

Hän sanoi käsittävänsä sen kohteliaisuudeksi kun British Columbia haluaa ottaa haltuunsa liittohallituksen alueita sitten kun pitkäaikaiset liittohallituksen sijoitukset ovat alkaneet tuottamaan tuloksia.

Mutta pohjoinen alue ei saisi olla poliittisena potkupallona, koska tämä on vakava kysymys. Mr. Bennett on kiinnostunut pohjoisen alueen luonnonrikkauksiin, mutta ei alueellaan asuviin alkuasukkaisiin.

Mr. Chretien sanoi Bennettin esittäneen asian aikaisemminkin, mutta hän ei ole koskaan puhunut asiasta Pohjoisten alueiden ministeriön kanssa. "Hän puhuu sanomalehdistölle ja uutisvestoille", sanoi mr. Chretien.

SUOMEN YLIOPPILAIDEN RADIKAALIT PONNET

Ylioppilaskunnan tulisi liittyä SAK:hon ja marxilaisia ryhmiä tiedekuntiin

Helsinki. — Ylioppilaiden mielipidekokous, joka oli vuorokauden koolla viikko sitten maanantaina vallatulla Vanhalla Yliopistotalolla, vaati mm. Helsingin Ylioppilaskunnan liittymistä SAK:hoon (Suomen ammattiyhdistysten keskusliittoon), marxilaisen työryhmän perustamista jokaiseen tiedekuntaan ja ylimmän päätösvallan HYY:n asioissa palauttamista ylioppilaiden yleiskokoukselle.

Ylioppilaat — Studenter — liikkeen järjestämä mielipidekokous julkaisi em. asioita koskevat ponnet sekä useita julkilausumia täsmälleen 24 tuntia kestäneen maratonkeskustelun päätteeksi.

Ylioppilaat valtasivat Vanhan Ylioppilastalon maanantai-iltana ja pitivät sitä hallussaan tiistai-iltapäivään. Vanhalla yöpyi kaikkiaan noin 500 henkilöä. Toinen kokouspäivä sujui suhteellisen rauhallisesti, mutta maanantain ja tiistain välisenä yönä saapui Vanhalle provokaatioryhmiä, jotka yrittivät saada aikaan tappeluita ja heittivät mm. kaksi savupommia. Kokous kuitenkin jatkui keskeytyksettä.

YLIOPISTO, HYY JA YHTEISKUNTA

Ylioppilaiden kokous hyväksyi lähes yksimielisesti seuraavat ponnet, jotka tullaan esittämään myös joulukuun 5 pnä pidettävässä ylioppilaiden yhteiskokouksessa:

YLIOPISTO

Hallinto: Ylioppilaat, opettajat ja muu henkilökunta valitsevat yliopistolle kanslerin, rehtorin ja muut päättävät elimet.

Tiede: Jokaiseen tiedekuntaan perustetaan marxilainen työryhmä. Sen tehtävänä on paljastaa tieteen riippuvaisuus porvarillisista arvoista ja koko porvarillisesta yhteiskunnasta. Nämä työryhmät työskentelevät tiedekunnittain.

Opetus: Opetus on demokratisoitava ja sen asenteellinen luonne on tuotava ilmi. Jokaiseen tiedekuntaan perustetaan iskuryhmiä, joiden tehtävänä on paljastaa opetuksen epädemokraattisuus ja porvarillinen asenteellisuus. Työryhmät työskentelevät kysymyksiin, keskustelujen ja esittämällä uusia vaihtoehtoja myös luennoilla.

HYY

HYY:n pakkojäsenyys poistetaan. Yleiskokoukselle on palautettava ylin päätäntävalta. Yleiskokoukseen osallistuvat kaikki ylioppilaskunnan jäsenet. Edustajisto valitaan kalenterivuodeksi kerrallaan. Yleiskokouksella on oikeus hajottaa edustajisto milloin tahansa. HYY:n taloudellinen valta on palautettava yleiskokoukselle.

On luotava uusi kriittinen ylioppilaslehti. Sen on oltava vapaa foorumi kaikille kriittisille kirjoittajille. Päätoimittaja on valittava yleiskokouksessa vuodeksi kerrallaan. Ylioppilaslehden nykyinen päätoimittaja on heti erotettava.

HYY JA YHTEISKUNTA

HYY on etujärjestö ammattiyhdistysliikkeen sisällä. Ammattiyhdistysliikkeessä on pyrittävä toteuttamaan taloudellista demokratiaa, joka on kaiken muun demokratian perusta. HYY liittyy jäsenjärjestönä SAK:hon.

Cernik kehotti jäseniä yksimielisyyteen

"Tammikuun virheitten" korjaaminen vaatii yksimielisyyttä, hän selitti

Praha. — Tshekkoslovakian pääministeri Oldrich Cernik vetosi viikko sitten kommunistisen puolueen jäseniin kehottaen heitä pyrkimään yksimielisyyteen sekä tähdensi samalla, että on ryhdyttävä jyrkkiin toimiin "tammikuun jälkeen tehtyjen valitettavien erehdysten korjaamiseksi".

Cernik sanoi Banska Bystrican kommunistipuolueen virkailijoiden kokouksessa, että kommunistien on ensimmäisinä käsitettävä, ettei tammikuun jälkeen aloitettu politiikka ollut kokonaan elinkelpoinen.

Pääministeri vetosi yksimielisyyteen puolueessa ja viittasi tässä yhteydessä maan taloudellisiin ongelmiin sekä kehotti puoluerivejä kaventamaan keskuudessaan olevaa kuilua.

Yksimielisyys oli myös Slovakian kommunistipuolueen johtajan Gustav Husakin aiheena hänen puhuessaan puoluevirkailijoille Kosicessa. Hän kehotti puolueen jäseniä yksimielisyyteen Slovakian puolueen keskuskomitean aiemmin tällä viikolla laatiman poliittisen mukaisesti

Husak arvosteli maan ylioppilaita, jotka järjestivät kolmen vuorokauden istumalakon mielenosoituksena uudistuspolitiikan puolesta. Hän katsoi tämän estävän puolueen ja hallituksen ponnisteluja normalisoimisen edistämiseksi.

Tshekkoslovakian taiteilijoiden, kirjailijoiden, säveltäjien ja tiedemiesten äskettäin muodostaman järjestön järjestelykomitea oli perjantaina koko päivän koolla Prahan Slovanskyn juhlasalissa. Kokoukseen sa oli läsnä mm. kommunistipuolueen puhemiehistön toimeenpanoneuvoston jäsen Evzen Erban.

Järjestelykomitean sihteeri Ludvik Pacovsky sanoi myöhemmin televisiolähetyksessä, että ensimmäisen kerran 50 vuoteen on maassa nyt muodostettu tällainen järjestö. Hän luonnehti tilannetta vakavaksi.

Taiteilija Adolf Hofmeister, joka on toiminut mm. hallituksensa suurlähettiläänä, sanoi televisiossa kokouksen jälkeen taiteilijoiden tahtovan vain osoittaa, että heillä on oikeus osallistua politiikkaan ja oikeus esittää vaatimuksia.

Kuten maan ylioppilaatkin älymystö on tukenut kommunistipuolueen viime huhtikuussa laatimaa uudistusohjelmaa.

VIIME TIEDOT

Ottawa. — Liittohallituksen terveysministeriöstä ilmoitettiin maanantai-iltana, että eläkeläiset eivät todennäköisesti saa tänä vuonna maksuosoitustaan ennen joulua.

Tel Aviv. — Israelin lentokoneet pommittivat maanantaina Jordanin Irbid-nimistä kaupunkia lopettaen siten 3-päiväisen Israelin ja Jordanin välisen kovimman tykistötulituksen viimevuotisen sodan jälkeen. Jerusalemista saapuneitten tietojen mukaan Israelin tykit olivat toiminnassa koko 20 mailin mittaisella Jordanian rajalla. Jordan tiedoitti Israelin raskaan tykistön ampuneen kranaatteja Shina, Asad, Taiytba ja loupksi Irbid nimisiin paikkoihin.

Pariisi. — Pohjois-Vietnamin ja Yhdysvaltain valtuutetut aloittivat maanantaina salaiset keskustelut ensimmäisen virallisen rauhankokouksen järjestämistä koskevista asioista.

Anchorage. — Wien Consolidated Airlinesin yksi kone syöksyi maahan noin 150 mailin päähän Anchoragesta (Alaska) lounaaseen, surmaten 39 matkustajaa ja 3-henkisen miehistön.

Natsi-tappajille jälleen tuomioita

Darmstodt, L-Saksa. — Viime viikonlopulla tuomittiin täällä seitsemän natsia pakkotyörangaistuksiin, jotka vaihtelevat neljästä viiteentoista vuoteen. He saivat tuomiot osallistumisestaan tuhansien neuvostoliittolaisten ja juutalaisten murhaamiseen Ukrainassa toisen maailmansodan aikana.

Tämä oikeudenkäynti oli suurin laatuaan Länsi-Saksassa sen jälkeen kun maratoonimainen Auschwitzin oikeuskuulustelut päättyivät Frankfurtissa noin kolme vuotta sitten.

Tämän viimeisimmän oikeuskuulustelun pääsyytettynä oli 55-vuotias natsijohtaja (SS) Kuno Callsen. Hänet tuomittiin viidekistoista vuodeksi osallistumisestaan neuvostoliittolaisten ja juutalaisten joukkomurhaan. Callsenin ryhmä tappoi Harkovissa 20,000 juutalaista ja venäläistä.

Kuusi muuta SS-joukkoihin kuulunutta tuomittiin myöskin vankeuteen. Pidätyshetkensä asti pankkiirina toiminut 56-vuotias Kurt Hans ja 52-vuotias Adolf Janssen saivat kumpikin 11 vuoden tuomion.

Saunojen myyjä ammunnan uhriksi Montrealissa

Montreal. — Montrealilaiset poliisit tutkivat viime sunnuntaina ampumistapausta, jonka uhriksi joutui 36-vuotias Sam Burko on hoidettavana sairaalassa puhekyvyttömänä. Mr. Burk on canadalaisen Viking Sauna-yhtiön presidentti.

Poliisi sanoi, että mr Burko kuljetettiin sairaalaan sen jälkeen kun kaksi miestä oli ampunut häntä kasvoihin eräällä autojen pysäköimispaikalla lähellä erästä keskikaupungilla sijaitsevaa sairaalaa.

Ampumistapauksen uhriksi joutunut Burko ei ole pystynyt puhumaan saamiensa vammojen vuoksi, mutta hän kirjoitti nimensä ja osoitteensa paperille sekä ampumistapausta koskevia yksityiskohtia.

RCMP:n jäsenille palkankorotus

Ottawa. — RCMP:n jäsenet saivat p a l k a n korotuksen taannehtivasti tammikuun 1 pnä, tiedotettiin täällä lauantaina.

Konstaapelien korkein palkka, mikä on nyt $7,247 vuodessa, tulee viime tammikuun 1 päivästä lukien olemaan $7,754 ja tulevan tammik. 1 päivästä lukien $8,180 vuodessa.

Kersanttien korkein palkka on ensimmäisen korotuksen jälkeen $9,709 ja sitten -10,243. Heidän nykyinen, vuosipalkkansa on $9,074. Ylikersantin palkka tulee olemaan $10,590 ja $11,172 nykyisen $9,897 palkan asemasta.

Kolmannen luokan konstaapelin — alokkaan — palkka on ensimmäisen korotuksen jälkeen $5,370 ja tammikuun 1 päivästä lukien $5,665. Heidän palkkansa ennen korotusta oli $5,200.

POLIISIT VASTUUSSA CHICAGON KOKOUKSEN VÄKIVALTAISUUKSISTA

Tutkimusraportissa vaaditaan väkivaltaisuuksiin syyllistyneille rankaisua — kuvia todistusainehistona

Washington. — Presidentti Johnsonin nimittämä komissioni, minkä tehtävänä oli tutkia Chicagon kaupungissa demokraattipuolueen kansallisen kokouksen aikana olleista väkivaltaisuuksista, julkaisi viikon vaihteessa tutkimuksistaan raportin, missä syytetään pääasiassa poliiseja näistä verisistä väkivaltaisuuksista. Poliiseja syytetään rajattomasta ja voimakeinojen käytöstä.

Väkivaltaisuuden syitä ja niiden välttämiskeinoja tutkinut komissioni julkaisi 350 sivua käsittävän raporttinsa esittämättä siitä mitään kommentteja. Siinä on 88 kuvaa väkivaltatapauksista ja selitetään, että "raa'at tapahtumat " ja "poliisien julmuus" yhtti kaiken sen, mitä tahansa provokatioita mielenosoittajat aiheuttivat Chicagon kadulla.

Raportin yhteenvetojen sanotaan olevan yhden miehen, Daniel Walkerin käsialaa. Hän on Montgomery Ward & Co. varapresidentti, entinen laivastoupseeri ja Chicagon rikoskomissionin nykyinen presidentti. Hänen raporttiinsa sisältyy 212-henkisen tutkijaryhmän tulokset, mikä oli hankkinut tapahtumista 2,012 lausuntoa ja 1,410 silminnäkijäkuvausta.

Siinä sanotaan, että poliisien hyökkäykset mielenosoittajia, sivustakatselijoita, sanomalehtimiehiä, valokuvaajia, Chicagon asukkaita vastaan olivat usein aiheettomia, julmia, ilkeämielisiä ja harkitsemattomia.

Ottaen huomioon kaupungin ja sen johtajien sekä poliittisten vieraitten huolestuneisuus ja äärettömän provokaattorisen tilanteen' mikä kehittyi, sanotaan raportissa, kontrollin ja kurinalaisuuden menetys (poliisien kohdalta) voidaan ehkä ymmärtää, mutta ei hyväksyä.

Raportissa sanotaan, että poliisit ovat suuremmalta osalta syyllisiä elokuun kokouksen aikana olleista väkivaltaisuuksista, mutta myönnetään "räikeän kielenkäytön' vaikuttaneen poliiseihin, jotka olivat viiden päivän aikana useita kertoja yhteenotossa nuorten sotavastaisten mielenosoittajien kanssa.

Chicagon pormestari Richard Daley julkaisi sunnuntai-iltana lausunnon, missä hän antoi hyväksymisensä raportille selittäen kuitenkin, että hänellä on eräitä varauksia sen joistakin kohdista.

Pormestari Daley, joka aikaisemmin kiitteli sotavastaisia mielenosoittajia mukiloineita poliiseja, sanoi, että Chicagon poliisivoimista on pidätetty virantoimituksesta 8 poliisia ja 2 kersanttia on eronnut sen vuoksi kun heillä ei ollut mielenosoitusten aikana asianmukaisia virkamerkkejä.

Sen lisäksi yhtä kersanttia ja kolmea poliisia vastaan on tulossa erotustoimenpide liiallisesta voimakeinojen käytöstä.

Tämä poliisiprutalisuus tapahtui elokuun 25-29 pn välisenä aikana Chicagon puistoissa ja kaduilla rauhanpuolustajia vastaan. Raportissa vaaditaan väkivaltaisuuksiin syyllistyneitten poliisien erottamista ja suusanallisten todistajalausuntojen lisäksi näiden rankaisutoimenpiteiden vaatimusten tueksi julkaistaan raportissa 88 valokuvaa.

Tito hylkäsi NATOn "avunannon"

Jajce, Jugoslavia. — Presidentti Josip Tito antoi kohteliaan, mutta päättäväisen "ei kiitos' vastauksen länsimaisten liittolaisten vihjauksille sotilaallisesta avusta siinä tapauksessa, että maa aijotaan miehittää.

"Me emme tule pyytämään kenenkään apua,' sanoi 76-vuotias natseja vastaan taistellut entinen sissijohtaja Jugoslavian sosialistisen yhteiskuntajärjestelmän kaksikymmentäviisivuotisjuhlallisuuksissa.

NATO uhkasi pari viikkoa sitten Neuvostoliittoa sanoen, että se tulee lähettämään sotilaallista apua Juioslavialle, jos neuvostoliittolaiset joukot aikovat miehittää Juvoslavian.

Palava kaivos on nyt suljettu

Mannington, W. Va. — Viime perjantai-iltana luovuttiin kaikista toiveista pelastaa 78 kaivostyöläistä, jotka salpaantuivat tulipalon ja räjähdysten vallassa olevaan kivihiilikaivokseen kymmenen päivää aikaisemmin. Lauantaina aloitettiin kaivoksen kaikkien sisäänkäytävien ja ilmaventtiilin sulkeminen.

Kaivokseen salpaantuneiden omaiset itkivät täällä läheisyydessä sijaitsevassa kirkossa kun kaivosyhtiön presidentti John Corcoran selitti, mitenkä on mahdotonta, että 78 miestä olisi hengissä kaivoksessa riehuvan tulipalon ja 26 eri räjähdyksen jälkeen.

Corcoran sanoi omaisille: "Kaikki inhimillisesti mahdolliset yritykset kaivosmiesten pelastamiseksi on tehty." Hän lisäsi, ettei hän voi asettaa pelastusjoukkojen elämää vaaraan tämän kauempaa aikaa.

Kaikkia kaivokseen johtavia aukkoja alettiin sulkea betonilla, raudalla ja puutavaralla lauantaiaamuna.

Kaivos tulee pysymään suljettuna noin kolme kuukautta, jona aikana sen uskotaan jäähtyvän. Tämän jälkeen aletaan surmansa saaneiden työläisten ruumiiden etsintä. Tämä oli kaikkein pahin kaivosonnettomuut USA:n historiassa, jälkeen vuoden 1951.

SISARPARI KUOLI HIIHTOMAJA-PALOSSA

Collingwood, Ont. — Kaksi nuorta sisarusta Etobicokesta kuoli viikonvaihteen aikana Blue Mountainsissa hiihtomatkalla ollessaan kun heidän vuokraamansa hiihtomaja paloi sunnuntaina Swiss Meadows Developmenttin alueella Collingwoodin kunnassa. Tytöt olivat isänsä kanssa viikonlopun hiihtomatkalla.

Palossa kuolleet ovat: 8-vuotias Christine Louise Marwick ja hänen 12-vuotias siskonsa Alice Emile. He olivat mr ja mrs William E. Marwickin kaksi kolmesta lapsesta.

Lasten isä, 42-vuotias mr Marwick sai kehoonsa toisen luokan palohaavoja yrittäessään pelastaa tyttöjään palosta. Hän on vakavassa tilassa Collingwoodin yleisessä sairaalassa.

Mr Marwick on Martingrove Collegiaten musiikki-instituutin johtaja Mrs Marwick ja heidän 5-vuotias tyttönsä Sheila, olivat kotona.

Poliisin kertoman mukaan pieni puinen hiihtomaja syttyi palamaan kello 5 aamulla. Mr Marwick heräsi savuun ja joutui pakenemaan kuumuuden vuoksi ulos. Hän yritti useita kertoja mennä takaisin lasten luo, mutta joutui kuumuuden vuoksi perääntymään sieltä. Poliisien kertoman mukaan Marwick kapusi lopulta katolle ja yritti mennä sisään pienen ikkunan kautta, mutta joutui perääntymään sieltäkin.

Tulipalo saatiin sammutetuksi noin tunnin kuluttua mutta majassa olleet tytöt olivat kuolleina vuoteissaan.

VÄHTTÄISHINNAT NOUSEVAT NYT RANSKASSA

Pariisi. — Vähittäiskauppiaat korottivat kautta Pariisin sunnuntaina hintojaan — mikä voi puolestaan nostattaa joukkotyytymättömyyttä ja levottomuutta työläisten keskuudessa, jotka saivat touko-kesäkuussa järjestämiensä suurten lakkojen avulla korotuksia palkkoihinsa.

Tämä yleinen hintojen korotus toteutettiin aikana, jolloin hallitus ryhtyi toimenpiteisiin yleisen mielipiteen tyydyttämiseksi "välttämättömistä" hinnankorotuksista, julistamalla voimaan hintojen jäädytyksen.

Vähittäiskauppojen hinnankorotukset tulivat heti sen jälkeen kun hallitus tiedoitti uudesta niukkuusohjelmasta frangin vakauttamistarkoituksessa.

Tämä tarkoittaa, että Ranskan talouselämän keskipisteeseen tulee nyt hintakysymys, eikä enää frangi, asiantuntijoiden selittäessä, että hallituksen vyön kiristämisohjelma epäonnistuu, ellei hintojen nousua voida välttää.

Sunnuntaita vasten puolenyön aikana nousi gasoliinin hinta 3 sentillä gallona ja ranskassa valmistettavien autojen hinta 6½-prosenttisesti.

Hintojen korotukseen vaikuttaa osaltaan tavaraveron korottaminen mikä peritään tehtaiden porteilla tavaran lähtiessä markkinoille. Vaikka hallitus sanoi, että tätä tavaraverokorotusta ei sälytetä välittömästi kuluttajayleisön kannettavaksi, niin yleisenä käsityksenä on kuitenkin se, että hallituksella on suuria vaikeuksia jos se yrittää ehkäistä kaikki hintojen korotukset.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
EDITOR: W. EKLUND MANAGER: E. SUKSI
TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk: $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. 3.00 USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75 Suomeen: 1 vk. 11.50, 6 kk. 6.25

Vahingollista "kiusaa"

Pienikin kiusanteko on mukavaa, tavataan sanoa, mutta kukaan "kiusantekijä" ei ole koskaan tullut palkituksi sen paremmin kansallisesti kuin kansainvälisestikään. Tosiasiassa kiusantekijästä jää vaikutelma, että hän on pikkumainen ihminen.

Tämä sama pätee omalla tavallaan myös kansojenvälisissä suhteissa. Ja tässä yhteydessä tuntuu perin kiusalliselta, ja harmilliselta se kun liittohallitus peräänty lopulta Montrealin poliisipäällikkö Jean-Paul Gilbertin tapaisten äärioikeistolaisten painostuksen mukaisesti aikaisemmasta asenteestaan ja kieltäytyi antamasta viisumia Neuvostoliiton 5-henkiselle valtuuskunnalle, minkä piti tuleman seuraajiksi torstaina alkaneeseen 4-päiväiseen Läntisen pallonpuoliskon kokoukseen, missä keskusteltiin keinoista Vietnamin sodan lopettamiseksi. Varmaa on, että tällä toimenpiteellä — viisumikiellolla — ei loukattu läheskään niin paljoa sen paremmin Montrealissa pidettyä suurta rauhankokousta ja Neuvostoliittoa, kuin Canadan mainetta kansanvaltaisena maana.

Montrealin kokoukseen Yhdysvalloista ja Latinalaisen Amerikan maista saapuneet sadat edustajat saivat valitettavasti tämän viisumikiellon johdosta sellaisen käsityksen, että Canadankin demokraattisessa yhteiskunnassa on jotakin mätää. Eri puolilla maailmaa nousi pakosta tämän ajattelemattoman ja kerrassaan kestämättömän teon johdosta uskottavasti kysymyksiä siitä, että onko Canadan liittohallitus sittenkin kiintynyt enemmän "kylmän sodan" ylläpitämiseen kuin Vietnamin sodan lopettamiseen, vaikka näistä asioista on Ottawasta annettu viimeaikoina toisenlaisia selityksiä?

Canadalaisten kannalta tämän viisumikiellon "oikeuttamiseksi" annetut lausunnot ja selitykset ontuvat molemmilla jaloillaan.

Viisumikiellon oikeuttamiseksi meille sanottiin, että Neuvostoliiton "virallisen valtuuskunnan" osallistuminen Montrealissa pidettyyn Läntisen pallonpuoliskon rauhankokoukseen, olisi ollut asiallisesti puhuen sekaantumista Canadan sisäisiin asioihin. Tätä katsantokantaa selitettiin esim. Toronto Star-lehden uutistiedossa seuraavasti:

". . . Sotavastaisen konferenssin tarkoituksena on vaikuttaa Canadan ulkopolitiikkaan, ja hallituksesta tuntui, että Venäjän valtuuskunnan osallistuminen olisi ollut sekaantumista Canadan asioihin."

Mutta mistä lähtien on Canada ollut vastuussa Yhdysvaltain likaisesta sodasta Vietnamin kansaa vastaan? Meille on virallisesti sanottu ja selitetty, että Canada ei ole Vietnamissa Yhdysvaltain liittolaisena eikä apurina, vaan että Canada omaksuu kansainvälisen komissionin yhtenä jäsenmaana puolueettomuusasenteen Vietnamin sotaan.

Tämä on ratkaiseva tekijä kun muistetaan, että Montrealin kokouksen käsiteltävänä oli ainoastaan yksi kysymys — se miten voivat läntisen pallonpuoliskon maiden kansat ja hallitukset antaa parhaimman ja tehokkaimman panoksen Vietnamin sodan lopettamiseksi.

Kysymys ei siis voi olla mitenkään siitä, että Montrealin kokous olisi jollakin tavoin pyrkinyt "sekaantumaan Canadan sisäisiin asioihin." Tiukan tullen ei ollut kysymys edes Yhdysvaltain "sisäisiin asioihin" sekaantumisesta, vaan toimenpiteistä Yhdysvaltain kurjaa ulkopolitiikkaa, eli sotaohjelmaa vastaan, mihin osallistuu myös miljoona yhdysvaltalaisia.

Tältä pohjalta katsoen on siis ilman muuta selvää, että Ottawan selitykset viisumikiellosta ovat kokonaan vedenpitämättömiä. Ne eivät sovi liitoksiin tosiasiain, eivätkä liioin pääministeri Pierre Trudeaun aiemmin antamien lausuntojen kanssa.

* * *

Kuten muistetaan, Montrealin poliisipäällikkö Jean-Paul Gilbert esitti parisen viikkoa sitten vaatimuksen, että tähän rauhankokoukseen kutsutuilta joiltakin edustajilta kiellettäisiin viisumit, sillä muussa tapauksessa hän, kiihkeä oikeistolais-poliisipäällikkö, ei voi muka taata Montrealin rauhaa ja järjestystä kokouksen aikana? Tähän suvaitsemattomuushuutoon yhtyivät silloin sellaiset oikeistopoliitikot kuin John Diefenbaker ja muut.

Toisaalta voivat silloin kansanvaltaiset piirit, Vapaus-lehtemme mukaanluettuna, ilomielin todeta, että pääministeri Trudeau ja hänen hallituksensa kieltäytyivät antamasta periksi taantumuksen esikävijäin painostuksen edessä. Ottawa vahvisti sen sijaan avoimen siirtolaispolitiikan noudattamisen, kuten marraskuun 13 päivänä alahuoneen istunnossa selitettiin.

Vastatessaan mr. Diefenbakerin ja kumppanien vaatimukseen, että "vallankumouksellisiksi roskaväeksi" leimatut henkilöt estettäisiin pääsemästä Canadaan, pääministeri Trudeau selitti, että siirtolaislakien tarkoituksena on kieltää maahantulo-oikeus rikollisilta henkilöiltä. "Mutta meidän katsantokantamme mukaan ei vapaasta ajatusten vaihdosta ole mitään kahakoinnin tai lakkoilun vaaraa", sanoi pääministeri Trudeau silloin.

Toisaalta siirtolaisministeri Jean Marchand sanoi, että kun joku henkilö tulee Canadaan tunnetun järjestön aloitteesta **osallistuakseen keskusteluun, eikä vaikeuksia järjestääkseen,** hän voi tulla puhevapauden vaatimusten mukaisesti.

Tämä kannanmäärittely, selitettiin silloin, edustajat voivat tulla vapaasti Montrealissa marraskuun lopulla pidettävään mannermaiseen konferenssiin, missä keskustellaan Vietnamin sodan lopettamisvaatimuksista.

Torjuen silloin mr. Diefenbakerin esittämät "kapinallisuus- ja herjaussyytökset eräitä edustajia vastaan, pääministeri Trudeau sanoi alahuoneen istunnossa, että hänen tiedossaan ei ole mitään sellaista kokousedustajaa, jota vastaan olisi nostettu syytös "kapinoimisesta ja herjauksesta".

Mitä on sen jälkeen tapahtunut ja mitä mahdollisia lisävaikutteita on liittohallitus saanut, se ei ole tietenkään meidän tiedossamme. Selvää kuitenkin on, että ko. viisumikielto ei sovi mitenkään yhteen niiden ylevien periaatteellisten lausuntojen ja selitysten kanssa, mitä marraskuun puolivälissä tästä asiasta annettiin.

Yhtä selvää on sekin, että Neuvostoliitto ei tässä asiassa kaipaa kenenkään "puolustamista" — mutta Canadan nimi ja hyvä maine sitä kuitenkin kaipaa. Näitä rivejä kirjoittaessa (perjantaina) toivomme vielä, että liittohallitus korjaisi tämän virheen, sillä kuten sanottu, "kiusan tekijästä" on yleensä matala käsitys.

Helvetia 68 -- vanha Sveitsi ja uusi maailma

Kirjoitamme ja luemme paljon tilanteesta Vietnamissa, Rhodesiassa ja Bolliviassa ja olemme selvillä asioista siellä, mikä on tietenkin aivan oikein. Mutta mitä lähempänä tapahtumapaikat ovat meitä sitä vähemmän tiedämme. Ja jos menemme naapuriin niin toteamme suhteellisen tietämättömyytemme yhä vain kasvavan, mikä ei suinkaan ole hyväksi meille. Meidän tulisi tietää, kuinka meitä lähellä asuvat ihmiset elävät ja tekevät työtä. Se tuntuu ehkä ensi alkuun vähemmän romanttiselta ja kiinnostavalta kuin kiihdyttävät tapahtumat kaukaisissa maissa, mutta on silti yhtä tärkeätä ja opettavaista.

Näiden mietteiden kannustamana tein löytöretken Sveitsiin. Ja ensi silmäyksellä kaikki todella näytti hyvin tutulta. Vasta toisella silmäyksellä huomaa eroavuudet.

Sveitsin demokratia on pian 700 vuotta vanha. Sen historia alkaa tunnetusta jousipyssymiehestä Wilhelm Tellistä, joka kieltäytyi kumartamasta Habsburgien maavoudin Gesslerin seipään nokkaan ripustetulle hatulle ja sai siitä sangaistuksena ampua omenan poikansa pään päältä. Tell tappoi lopulta Gesslerin ja elokuun 1 pnä 1291 vannoivat alkukanttoonien Urin, Echwyzin ja Niwaldenin miehet Rutlin niityllä valan luvaten yhteisesti suojella vapauttaan ja oikeuksiaan. Vapaa talonpoika kuuluu Sveitsin demokraattisiin perinteisiin samoin kuin uskonpuhdistajien Zwinglin ja Calvinin taistelu feodaalista katolista hierarkiaa vastaan.

Tämän mukaisia ovat myös Sveitsin nykyisen demokratian pelisäännöt.

VÄLITÖN KANSANÄÄNESTYS

Maassa vallitsee totaalinen suhteellisuus vaaleissa. Tämän lisäksi on olemassa erilaisia välittömän demokratian muotoja kuten (maaseutu) kunnat, kansan aloitteet ja kansanäänestys. Tosin tässä ihannekuvassa on eräitä varjopaikkoja, ennen kaikkea se, että naisilta muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta evätään yhä vieläkin täysi poliittinen puhevalta.

Sveitsin kanttoonit ovat tosiasiallisesti riippumattomia tai vähintään autonomisia tasavaltoja. Lisäksi maa jakautuu kolmeen kielialueeseen, saksalaiseen, ranskalaiseen ja italialaiseen omine perinteineen ja poliittisine ilmapiireineen. Neljäntenä kielenä puhutaan vielä retoromaniaa Moni vieras ihmettelee onko sveitsiläisiä lainkaan olemassa. Kuitenkaan kenenkään mieleen ei tule epäillä Sveitsin kansakunnan olemassaoloa ja herättää rikkiviisasta keskustelua esim. aiheesta "ovatko sveitsiläiset saksalaisia?"

Kirjava on maan poliittinen kenttä. Porvarillista leiriä johtaa vapaamielinen (tai radikaalidemokraattinen) puolue, jolla on 49 paikkaa 200 edustajan kansallisneuvostossa. Tämä puolue edustaa suurporvaristoa ja vaikutusvaltaista finanssipääomaa, jonka asema kansainvälisillä rahamarkkinoilla on suhteettoman suuri Sveitsin kokoon nähden. Vapaamieliset olivat vuosien 1848—49 porvarillisen vallankumouksen johtava voima. Heidän rinnalleen sijoittuvat katolilais-konservatiivit (tai kristillissosiaaliset). Vaikka protestantit muodostavat väestön enemmistön ovat vain katoliset poliittisesti järjestäytyneet.

MONIPUOLINEN SVEITSI

Pienellä evankeelisella kansanpuolueella on vain muutamia edustajapaikkoja. Kolmas porvarillinen puolue on talonpoikaisyrittäjä ja kansalaispuolue (21 edustajapaikkaa), jonka kannattajat ovat etupäässä keskisuurten maanviljelystilojen omistajia ja pienteollisuuden harjoittajia. Mielenkiintoisimpia poliittisia liikkeitä on riippumattomien yhdistys, maailmaankuulujen elintarvikkeita ja kotitalostavaroita myyvien "Migros"-supermarketien puolue (16 edustajapaikkaa). Työn puolueella (kommunistit) on viisi edustajaa. Sosialidemokraattinen puolue (SPS) 50 paikkaa on maan suurin puolue, mikä ei kuitenkaan millään tavoin tule ilmi sen vaikutusvallassa. SPS on täysin yhdentynyt porvarilliseen yhteiskuntaan, luopunut marxismista ja sosialistisista tavoitteista eikä pyri edes radikaaleihin reformeihin. Mutta puolueen sisällä erityisesti maan ranskaa puhuvassa osassa vaikuttaa merkittävä vasemmistosiipi ja kaikkialla keskustellaan puolueen politiikan suunnasta.

Kansallisneuvoston rinnalla on toinen kamari. Säätyneuvosto, johon jokainen kanttoni lähettää kaksi edustajaa. Koska porvarilliset muodostavat säätyneuvoston vaaleissa yleensä vaaliliittoja, on toinen kamari oikeistopuolueiden hallinnassa.

Hallitus koostuu seitsemästä liittoneuvoksesta (sosialidemokraateilla, vapaamielisillä ja katolilaisilla on kullakin kaksi edustajaa ja talonpoikais-yrittäjä-puolueen yksi). Kukin liittoneuvos valitaan vuorollaan vuodeksi liittopresidentiksi.

MINISTERIKULUTUS VÄHÄISTÄ

Koska liittoneuvokset eivät ole ministereitä, eivät he myöskään johda ministeriötä vaan departementteja. Samoin kuin liittohallitus ovat myös kanttoonien hallitukset kokoomushallituksia. Yhden puolueen hallituksia ei ole lainkaan olemassa, yhtä vähän kuin hallituskriisejä. Sillä liittoneuvoston jäsenet ovat erottamattomia eikä hallitusta voida kaataa. Kansallisneuvosto ei voi enemmistöpäätöksellä syrjäyttää hallitusta, eikä hallitus puolestaan voi hajottaa kansallisneuvostoa. Vain kuolema tai eroaminen voi vapauttaa liittoneuvoksen virastaan. Ministerikulutus Sveitsissä on siksi hyvin pientä. Liiton perustuslain hyväksymisestä lähtien 120 vuotta sitten on tultu toimeen 80 liittoneuvoksella. Eräät heistä ovat hoitaneet virkaansa jopa kaksi- tai kolmekymmentä vuotta.

Sveitsi on yhtä vähän paimenien, alppitorvien, jodlaajien ja juuston maa kuin Unkari pustan. Suomi jääkarhujen tai Itävalta Tonavan valssin maa. Vain 7 prosenttia väestöstä työskentelee enää maataloudessa. Sveitsillä ei ole raaka- eikä polttoainevaroja. Silti se on yksi johtavia teollisuuskeskuksia. Tätä asiantilaa kuvaa hyvin kelloteollisuus, jossa jokaista ulkoa tuotetun raaka-aineen grammaa kohti käytetään useita tunteja korkeasti ammattitaitoista tarkkuustyötä. Suuria teollisuuslaitoksia on olemassa vain kemian alalla, muuten hallitsevat pienet ja keskisuuret yritykset. Tästä huolimatta hallitsevat taloutta suuret kapitalistiset monopolit, jotka ovat kietoutuneet kansainväliseen finanssipääomaan.

DDR:n TUNNUSTAMINEN

Sveitsin puolueettomuus juontuu 150 vuoden takaa. Se on lahja Wienistä, sillä Wienin kongressi päätti 1815 Sveitsin ikuisen puolueettomuuden, loukkaamattomuuden ja riippumattomuuden tunnustamisesta ja takaamisesta. Mutta idea Sveitsin puolueettomuudesta on peräisin aina 15. vuosisadalta. Tänään se on Sveitsin ulkopolitiikan "kiintotähti" ja uskalsipa kuka tahansa asettaa sen edes kyseenalaiseksi, häntä pidetään maanpetturina. Tämä ei kuitenkaan estä tiettyjä porvarillisia piirejä pyrkimyksistä antaa puolueettomuudelle oma värityksensä. Tällä taholla puhutaan mielellään rajoittamisesta sotilaalliselle alueelle ja kaavasta "puolueettomuus plus solidaarisuus" (lännen kanssa sosialismia vastaan). Mutta jopa porvarillisten puolueiden taholla ja niiden lehdistössä on tätä tunnusta vastustettu. Onhan Sveitsi sentään väistänyt kaksi maailmansotaa ja tätä osataan pitää arvossa. Puolueettomuuden vaaliminen menee niin pitkälle, ettei torjuta pelkästään EEC:n ja suunnitelmia "yhtenäisestä (tynkä-Euroopasta)", vaan jäädään YK:n ulkopuolelle, jotta vältyttäisiin siltä vaaralta, että sveitsiläiset sotilaat saattaisivat YK:n joukoissa joutua osallistumaan aseellisiin yhteenottoihin. Aivan viime aikoina on käsitys Sveitsin puolueettomuudesta oleellisesti laajentunut. Sveitsin Pekingissä oleva suurlähettiläs sai valtuuskirjeen myös Hanoita varten. Eräs liittoneuvoksista matkusti ensimmäistä kertaa Moskovaan ja armeijan esikuntapäällikkö Varsovaan. Lisäksi käydään lehdistössä avointa mielipiteiden vaihtoa Itä-Saksan tunnustamisesta.

— Harry Sichrowsky.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Heikki Häkkinen, Lake Wilcox, Ont. täyttää keskiivikkona, joulukuun 4 pnä 82 vuotta.

Selma Salo, Doe Lake, Ont., täyttää torstaina joulukuun 5 päivänä 80-vuotta.

Aliina Rautanen, Redbridge, Ont. täyttää maanantaina joulukuun 9 päivänä 75-vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavien onnentoivotuksiin.

SUOMEN UUTISIA

Puutavaran hakkuumäärän uskotaan nousevan

Metsätöissä on koko maassa tällä hetkellä suunnilleen yhtä paljon miehiä kuin vastaavana aikana vuosi sitten. Leimaukset jatkuvat yhä, joten hakkuumäärät eivät vielä ole selvinneet. Useilla alueilla hakkuumäärien uskotaan kuitenkin nousevan tuntuvasti viimevuotista suuremmiksi. Metsätöitä on eräissä metsäpitäjissä ollut niin runsaasti, että työllisyyskortistoja ei ole vielä tarvinnut avata. Pohjois-Suomessa ja Kainuussa on metsätöissä nyt huomattavasti enemmän miehiä kuin viime vuonna vastaavana aikana.

Metsätöiden teko on tuottanut jäätymättömien soiden vuoksi suuria vaikeuksia. Runsas lumi on haitannut hakkuita pohjoisessa. Etelässä ovat vesisateet puolestaan pehmentäneet maata ja haitanneet kuljetuksia.

Traktori on vallannut hevosen paikan metsissä. Useilla seuduilla on vaikeuksia saada hevosia metsätöihin. Pohjanmaan piirikunnan alueella on tällä hetkellä vain kaksi hevosta.

Kulkulaitosministeriöstä todettiin, että ennakkoarvion mukaan lokakuun lopussa oli lähes 57,000 miestä metsätöissä. Viime vuoden vastaavana ajankohtana metsätyömiesten lukumäärä oli hieman yli 58,000.

(HS)

* * *

Osuusliikkeiden edustajistojen vaalit

Sosialidemokraatit saivat yli puolet edistysmielisen osuuskauppaliikkeen edustajistojen täydennysvaaleissa 24. marraskuuta. Sosialidemokraattien äänimäärä kasvoi lähes puolellatoista prosentilla, nyt oli tulos 50.4% kaikista annetuista äänistä. SKDL:n vaaliliitot saivat 40.4% äänistä, missä on laskuva 1.2 prosenttia, tpsl menetti porsentin, sen saama äänimäärä on vain 1.6% annetuista äänistä. Porvarilliset vaaliliitot nostivat äänimääräänsä 0.4 prosentilla.

Paikkojen voitot ja tappiot muodostuivat seuraaviksi: sosialidemokraatit 64 lisäpaikkaa, skdl 1 lisää, tpsl 13 vähemmän ja porvarit 7 lisäpaikkaa. Edustajistojen vaaleissa oli 573,872 äänioikeutettua, heistä käytti äänioikeuttaan 204,499. Äänestysprosentiksi muodostui siten 35.6%. Paikkojen määrän vertailu ei anna täysin oikeaa kuvaa, sillä kolme vuotta sitten pidetyissä osuuskauppavaaleissa oli 97 liikettä, tällä kertaa vain 83. (SS)

* * *

Hirvi ampui hirven

Hirvi ampui toverinsa metsästäjien kahvinuotiolla sattuneessa välikohtauksessa Kittilässä. Metsästä yllättäen ilmestyneet kolme hirveä kävivät nuotion läheisyyteen toisiaan vasten pystyyn asetettujen aseitten kimppuun, yksi ase laukesi ja luoti osui suoraan suuren uroshirven sydämeen. Viranomaisia askarruttaa nyt, kuuluuko hirvi valtiolle, koska kaatoluvassa ei ampujana esiinny toinen hirvi.

Kittilän poliisille on kerrottu, että kolmen miehen hirviseurue oli turhaan aikansa kierrettyään ryhtynyt kairassa keittämään kahvia. Miehet asettivat kiväärit nojalleen toisiaan vasten pystyyn ja ryhtyivät kahvinkeittopuuhiin. Heidän huomaamattaan tuli paikalle kolme hirveä, jotka ryhtyivät jaloillaan survomalla särkemään aseita. Kun yksi miehistä yritti hätistää eläimiä pois, lähti suuri uroshirvi uhkaavasti lähestymään metsäsjiä. Miehet pakenivat nuotion taakse ja kaksi muuta hirveä jatkoi aseitten ruhjomista. Tälläin yksi kivääreistä laukesi ja luoti osui suoraan uroshirven sydämeen.

(HS)

Dmitri Gudkov:

NATOn SAVUVERHO VÄLIMERELLÄ

Savuverho kuuluu taktisiin keinoihin, joita käytetään taisteluharjoituksissa. Savuverhoa käytettiin myös Välimeren sotaharjoituksissa, joihin osallistuivat USA:n, Englannin, Italian, Kreikan ja Ranskan laivastot. Tällä kertaa savuverhon muodosti laaja ja äänekäs propagandakampanja Neuvostoliiton Välimerelle sijoitettujen alusten ympärillä. Tämän kampanjan järjestäjien tarkoituksena oli peittää harjoitustensa todelliset tarkoitukset.

Miksi äkkiä heräsi mielenkiinto Neuvostoliiton laivastoa kohtaan Välimerellä Neuvostoliiton etelärajojen läheisyydessä? Ulkoministeri Andrei Gromyko on tähdentänyt, että Neuvostoliiton mahdollisuudet ja vastuu maailman asioissa antaa sille oikeuden sijoittaa laivastoaan samoille alueille, missä muidenkin valtioiden laivastot partioivat. Vai pitääkö Washington jo Välimerta "Yhdysvaltojen sisäjärvenä".

USA:n laivasto tuli Välimerelle vuonna 1942 osallistuakseen merioperaatioihin fasistijoukkoja vastaan Pohjois-Afrikassa. Sota on päättynyt yli 20 vuotta sitten, mutta USA:n laivasto on edelleenkin Välimerellä. Tähän USA:n 6. laivastoon kuuluu yli 50 alusta, näiden joukossa kaksi tukialusta, kolme atomi sukellusvenettä varusteinaan "Polaris"-raketteja, kaksi raketinkantaja-alusta sekä 16 hävittäjää. Miksi nämä alukset ovat Välimerellä tuhansien mailien päässä rannikosta? USA:n ulkoministeriön puhetorvi Foreign Affairs-lehti nimittää 6. laivastoa "Amerikan diplomatian vahvaksi aseeksi".

USA:n laivasto antoi tukensa mustien kenraalien vallankaappaukselle Kreikassa. Israelilaisten hyökkäys arabimaihin sai voimansa amerikkalaisten alusten silueteista. Amerikkalaiset eivät kaihda suoraa maihinnousuakaan kuten tapahtui Libanonissa. Nykyisin Pentagonin on vaikea suorittaa Libanonin tyylisiä operaatioita. Foreign Affairsin oli tunnustettava, että "Yhdysvallat ei voi rauhallisesti suorittaa samanlaisia operaatioita kuin vuonna 1958 Libanoniin vaikka se haluaisikin. "Osasyyllisenä' tähän on Neuvostoliiton laivaston oleskelu Välimerellä.

Länsisaksalainen Spiegel-lehti esitti NATO:n Etelä-Euroopan joukkojen komentajalle amiraali O. Riverolle seuraavan kysymyksen: "Muodostuuko Välimerestä, jota tähän asti on pidetty USA:n sisäjärvenä Neuvostoliiton meri NATO:n eteläpuolella?" Amiraali lausui rauhoittavia sanoja lehden lukijoille. Omasta puolestani voin lisätä, että Neuvostoliiton laivaston läsnäolo estää USA:n 6. laivaston vapaan toiminnan ja lujittaa imperialistien silmätikkuna olevien Välimeren valtioiden itsenäisyyttä. Neuvostoliiton alukset eivät koskaan ole syyllistyneet aggressioon eivätkä lietsoneet vihaa kansojen välille. Päinvastoin kuin USA:n 6. laivasto Neuvostoliiton alukset ovat oman maansa etelä rajojen tuntumassa, missä sijaitsevat Neuvostoliitolle tärkeät yhteystiet.

Propagandalla Neuvostoliiton laivaston Välimerellä olemisen muodostamasta vaarasta ei ole reaalia perustaa Atlantin strategien suunnitelmien mukaan tämän propagandan tehtävänä oli peittää Pentagonin toimet NATO:n yhdistyneiden merivoimien perustamiseksi Välimerellä. Edellämainitut taisteluharjoitukset muodostivat suunnitelman ensimmäisen askeleen. Se käy selville, kun hämäystä varten laskettu savuverho haihtuu.

Bonnin suunnitelmat holhousopin pohjana

Moskova. — Izvestijan Skandinavian kirjeenvaihtaja Gennadi Deinitshenko kommentoi viime viikolla NATO:n vallanpitäjien esittämää uutta "holhousoppia". Hän toteaa, että tämän opin mukaisesti NATO pyrkii "huolehtimaan" NATO:on kuulumattomien maiden turvallisuudesta. Kysymyksessä on sotilsliittoutumien ulkopuolella olevien valtioiden kietominen NATO:n politiikan pauloihin.

Ei ole vaikea arvata, mistä ja mitä varten tämä "holhousoppi" on ilmestynyt, jatkaa Deinitshenko. Sen pohjana ovat Bonnin hautomat suunnitelmat revansista ja Euroopan poliittisen kartan muuttamisesta väkivalloin. Bonn ei osoita ensi kertaa suurta mieleenkiintoaan Pohjois-Euroopan maita kohtaan. Nyt nämä vatiimukset on puettu NATO:n strategisen opin muotoon.

"Holhousoppi" on herättänyt Skandinaviassa aiheellista huolestumista. Suomessa torjutaan suuttumuksella pyytämätön holhous.

NATO:n vaatimukset esiintyä sellaisten maiden "suojelijana", jotka eivät lainkaan tarvitse tätä, haiskahtavat selvästi provokaatioita ja yritykseltä kärjistää suhteita täällä, kirjoittaa Deinitshenko. Suunnitelmat holhouksesta, jota ei ole pyydetty eivät voi olla herättämättä mitä vakavinta huolta niissä, joille Euroopan rauha on kallis.

PÄIVÄN PAKINA

NATOn "HARMAA ALUE"

Naton ministerineuvoston kokouksessa Brysselissä yritettiin väellä ja voimalla tehostaa "kylmän sodan' tunnelmaa — eikä vallan turhaan, sillä saatiinhan esim. pääministeri Trudeau hallituksineen suostumaan, että Länsi-Saksassa olevia Canadan ilmavoimia ei pienennetäkään tänä vuonna, kuten oli suunniteltu.

Canadan kohdalta pätee, kuten suomalaisessa sananlaskussa oletetaan, että "ken menee herrojen kanssa marjaan, hän menettää ropposensakin." Canadan kohdalta on tässä yhteydessä puhe niistä miljoonista verodollareista, joita NATO:on liittymisen vuoksi joudutaan edelleen sysämään Länsi-Saksaan aivan kuin niitä kaadettaisiin suureen likaviemäriin.

Samaisessa Brysselin kokouksessa näytti NATO samalla kotkan siipiään selittäen, että niiden suojaan sopii eräitä eurooppalaisia eijäsenmaitakin, Suomi mukaanluettuna!

Tällaista NATO-suojelua, jonka tarjoamisessa ahkeroi Brysselin kokouksen jälkeen erikoisemmin sosialidemokraatin nimissä kulkevan Länsi-Saksan ulkoministeri Willy Brandtin toimisto, kaupusteltiin myös Suomelle, mutta tämä katajainen kansa on ilmeisesti siksi hyvin oppinut sotavouhottelujen seuraamuksista, että Suomineito sanoi tälle ei halutulle sulhaspojalle yksimielisesti, että kiitos ei.

Suomi ei ole pyytänyt NATO:n apua totesi keskustapuolueen lehti Suomenmaa kirjoittaessaan Suomessa yleistä suuttumusta herättäneistä länsisaksalaisista lausunnoista, joiden mukaan myös Suomi lasketaan kuuluvaksi NATO:n intressipiirikseen ottamaan "harmaaseen vyöhykkeeseen." Lehti nirjoitti:

"DPA ja Saksan liittotasavallan ulkoministeriö kiistäessään 'Sumen maan väittämän', jota lehti ei ole esittänytkään, samalla toistaen ulkoministeri Brandtin NATO:n päätöslauselmasta antaman lausunnon, jossa tämä on todennut — ainakin DPA:n antamien tietojen mukaan — 'ettei NATO:n kokouksen jälkeen kenelläkään voi olla epäilystä siitä että toisten maiden asioihin sekaantuminen Euroopassa tai Välimeren seuduilla, saa aikaan hyvin vakavia seurauksia' Suomi kuuluu myös Eurooppaan. Mitä ovat ne vakaat seuraukset, joiden kohteeksi herra Brandtin kaavailemassa mielessä voi Suomi tietyissä tilanteissa joutua?

. . . Sen vuoksi Suomessa on vaikea ymmärtää senkaltaisia lausuntoja kuin ulkoministeri Brandtin antama NATO:n päätöslauselmasta. NATO:n ja Varsovan liiton välien kiristyminen ja 'toisten maiden asioihin sekaantuminen' Euroopassa ja Välimeren seuduilla, ei anna NATO:lle minkäänlaisia oikeuksia 'vakavien seurauksien aikaansaamiseen', ei ainakaan Suomen taholla . . ."

Helsingin Sanomat puolestaan ihmetteli sitä, että lehtienkö syy se olikin että Länsi-Saksan ulkoministeriön taholta tuotiin esille myös Suomen nimi NATO:n "suojelualueeseen' kuuluvana valtiona. Helsingin Sanomat selittää, että sen kirjeenvaihtajan tietolähteenä Bonnissa on ollut ulkoministeriön virkamies, "jonka asema edellyttää että hänen lausuntoonsa täytyy voida luottaa,' ja edelleen:

"NATO:n ministerineuvoston kokouksessa pidetyissä puheissa mainittiin Itävalta ja Jugoslavia sekä Romaniakin, mutta Suomeen ei niissä viitattu. Mistä sitten Bonnin ulkoministeriön edustaja, jonka lausunnon nojalla lehdellemme annettu uutinen oli annettu, oli saanut valtuudet yksityiseen tulkintaansa? Vai oliko hän saanut niitä lainkaan?

"Erehdyksiäkin voi sattua ja asialliset peruutukset ovat paikallaan. Tämän asian yhteydessä on kuitenkin arveluttavaa se, että liittotasavallan ulkoministeriö katsoo parhaaksi kiistää vain 'suomalaisissa lehdissä' esiintyneet tiedot puuttumatta ollenkaan siihen, että virheellisten tietojen lähde on itse ministeriössä."

Näin "kuivassakin puussa," eli sellaisessa porvarilehdessä kuin Helsingin Sanomissa. Turhaa on sitten enää lainata "tuoreen puun" eli työväen lehdistön lainauksia.

Siunatuksi lopuksi ei voida olla huomaamatta sitä tosiasiaa, että eiliset Lapin polttajat, Länsi-Saksan militaristit, näyttävät tulevan kuukausi kuukaudelta yhä kiintyneimmiksi Pohjois-maiden, mukaanlukien Suomen asioihin, mikä sellaisenaan on uusi varoitus, nykyisiin rajoihinsa tyytymättömältä Länsi-Saksalta. — Kansäkoura.

Urheilua

Roolimuuri räjähti valinnoissa Marjatta Kajosmaa TUL:n paras

Helsinki. — Karhulan Veikkojen hiihtäjätär Marjatta Kajosmaa onnistui ensimmäisenä naisena murtamaan roolijaon myös urheilun piiristä. TUL:n toiminnassa kirjoittavien toimittajien yhteisessä palaverissa Marjatta valittiin TUL:n parhaaksi urheilijaksi vuonna 1968.

Naisten voimakasta panosta täydensi pikaluistelijaneitonen Kaija-Liisa Keskivitikka, joka sijoittui listalla kakkoseksi. Vasta tämän jälkeen oli miesten vuoro. Kolmanneksi kohosi Ossi Karttunen, jonka Suomen mestaruudet, Suomen ennätykset, maaotteluvoitot ja Pohjolan parhaan pikajuoksijan titteli katsottiin painavammaksi kuin Eero Tapion Suomen mestaruus ja viides tila olympiamatolla.

Marjatta Kajosmaa kohosi Suomen parhaaksi naishiihtäjäksi Grenoblen olympiakisoissa. Hän oli viides sekä 5 että 10 kilometrillä ja hiihti ankkuriosuuden neljänneksi sijoittuneessa viestijoukkueessa. Henkilökohtaisissa kilpailuissa Marjatta oli Grenoblessa aivan mitalin tuntumassa, mutta latujen loppupäässä sijainneet hurjat laskut veivät mahdollisuudet tasankomaisemiin tottuneelta hiihtäjärouvalta. Hän joutui jarruttelemaan silloin kun toiset päästelivät täyttä vauhtia.

Karhulalaisrouvan murtautuminen Suomen naishiihtäjien eturiviin yllätti täysin monet asiantuntijat. Marjatta voitti olympiakatsastukset Mikkelissä ja Joutsassa sekä oli kakkonen Liperissä. Kansainvälisten suurkilpailujen saavutuksiin taas lisättäköön voitto Ounasvaaralla, kakkostila Puljolla, kolmas sija Holmenkollenilla ja neljäs sija Salpausselällä. Salpausselällä Marjatta lisäksi hiihti ankkurina Suomen joukkueessa, joka kukisti maaottelussa kaikki olympialaisten mitalijoukkueet Norjaa myöten. Järjestys "Selällä" oli Suomi, Ruotsi, Neuvostoliitto, Norja. Suomen mestaruuskilpailuista Marjatta otti kaksi hopeamitalia.

TUL:n 10 KÄRJESSÄ

TUL:n kymmenen parhaan urheilijan lista muodostui seuraavaksi:

1) Marjatta Kajosmaa, 2) Kaija-Liisa Keskivitikka, 3) Ossi Karttunen, 4) Eero Tapio, 5) Erik Nikkinen, 6) Kalevi Vahkonen, 7) Ari Salin, 8) Reino Heino, 9) Matti Salonen, 10) Hannu Rantakari.

TUL:n kuuden parhaan naisurheilijan lista näyttää seuraavalta:

1) Marjatta Kajosmaa, 2) Kaija-Liisa Keskivitikka, 3) Aira Mylly, 4) Marita Aaltonen, 5) Riitta Flinkman, 6) Pirkko Apponen.

S.C.A. Urheiluliitto virkailijoiden osoitteet:

Puheenjohtaja: Ake Hunnakko
90 Neville Park Bvld,
Puhelin OX 1-6195
Toronto Ontario

Sihteeri: Paavo Vaurio
49 Hiawatha Rd., Toronto 8, Ont.
Puhelin HO 6-8815

Rahastonhoitaja: Martha Turkia
592 Woodbine Ave., Apt. 18,
Toronto 13, Ontario
Puhelin 691-3477

Liiton Naisjaosto: Martha Turkia
592 Woodbine Ave. Apt. 18
Toronto 13, Ontario
Puhelin 691-3477

ADELA – USAn KEITTIÖPORTAAT LATINALAISEN AMERIKAN MAIHIN

Ruotsissa on kiinnitetty huomiota Adela-nimiseen (Atlantic Development of Latin America) investointiyhtiöön, jonka tehtävänä on "kehittää latinalaista Amerikkaa" investointien avulla. Yhtiö, joka on vain kolme vuotta vanha, on maineeltaan eurooppalainen ja sen päämaja on Luxemburgissa.

Ruotsalaisen Veckans Affärer-lehden mukaan Adela on jo nyt "valtatekijä latinalaisessa Amerikassa" ja päässyt sellaiseksi eurooppalaisen "kylttinsä" avulla. Useat ruotsalaiset rahoituslaitokset ja yhtiöt, Marcus Wallenbergin omistamat etunenässä, ovat Adelassa merkittävinä osakkaina — mutta myös amerikkalaiset firmat työntyvät sen avulla "keittiön kautta" maanosaan, joka syystä haluaa päästä Amerikkalaisesta "avusta".

Adela on toistaiseksi tyytynyt varsin vaatimattomiin voittoihin — yhtiön nettovoitto kolmannelta toimintavuodelta ilmoitetaan pääomalle 2 prosentiksi eli 1.5 miljoonaksi dollariksi. Yhtiön tarkoituksena ei kuitenkaan ole toimia "tappiolla" — "kohtuullinen voitto" voi ilmetä toisellakin tavalla, yksinoikeuksina ja toimilupina, joiden täysi merkitys nähdään vasta myöhemmin.

Toisaalta Adelan tehtävät nähdään poliittisella alueella. Adelan tarkoituksena "monikansaisuudessaan" on toimia eräänlaisena takuujärjestelmänä kansallistamisuhkaa vastaan sekä "kylttinä" amerikkalaiselle pääomalle, joka tätä tietä pyrkii viattomin kasvoin latinalaisen Amerikan talouselämään.

Adelan 165 osakkeenomistajan joukossa ovat useimmat USA:n suuryhtiöistä, sellaiset kuin Esso, General Motors, Du Pont ja IBM. Jos jonkin latinalaisen Amerikan maan päähän pälkähtäisi kansallistaa Adelan osakkeenomistajille kuuluva ulkomainen yhtiö, se riskeeraisi Adelan finanssi-instituutin kautta virtaavan pääoman saannin ja "good willinsä" eurooppalaisillakin markkinoilla.

Adela antaa amerikkalaiselle pääomalle etenkin nykyisessä vaiheessa kiitollisen takaportaan sen pyrkiessä säilyttämään ja lujittamaan otettaan latinalaisen Amerikan talouselämässä. USA-vastainen mieliala on monessa latinalaisen Amerikan maassa niin voimakas, että hallituksilla on vaikeuksia hyväksyessään amerikkalaisia sijoituksia. Siltä varalta on tarjolla Adelan mukavasti "eurooppalaista" pääomaa.

USA HALLITSEE ADELASSA

Adelan osakepääoma on 40 miljoonaa dollaria, josta ruotsalaiset ja sveitsiläiset yhtiöt ovat merkinneet 2.6 miljoonaa kummatkin, espanjalaiset ja canadalaiset yhtiöt kummatkin 3 miljoonaa. USA-laisella pääomalla on hallitseva asema 16.66 miljoonine dollareineen.

Adelan takana olevista amerikkalaisista mainitaan äskeinen presidenttiehdokas Hubert Humphrey, joka yhdessä senaattori Jacob Javitsin kanssa vuonna 1963 ehdotti "uutta asetta kommunismia vastaan" (Financial Times 19. 8. 1965) — tuloksena oli Adela.

Europpassa ei tietenkään puhuta Adelasta taisteluaseena kommunismia vastaan. Kielenkäyttö on sivistysoidumpaa: Adelan voittoperiaatteella toimiva kansainvälinen investointiyhtiön.

Ruotsissa korostetaan, ettei Adela ole mikään kehitysapuelin. Tämä on läksyä joka on opittu Liberian Lamco-projektin ja Mosambikin Cabora Bassa-projektin yhteydessä, jotka aikaisemmin yritettiin esittää Ruotsin kehitys-apuna. Adelan sveitsiläinen toimitusjohtaja Ernst Keller korostaa Adelan tarkoituksena olevan osoittaa kehitysmaille, että voittoperiaatteella toimiva ulkomainen pääoma on kehitysmaille taloudellisesti edullisinta.

SUURYHTIÖT IMEVÄT VEDEN

Kehitysmaa-asiantuntijoilla on tästä kuitenkin toinen käsitys. YK:n latinalaisen Amerikan talouskomission ent. brasilialainen puheenjohtaja Celso Furtado ilmaisee asian näin: "Pääomavahvat suuryhtiöt, joilla on kehittynyt tekniikka, vaikuttavat alikehittyneeseen elinkeinoelämään kuin suuret eksoottiset puut istutettuina rajoitetulle alueelle. Ne imevät kaiken veden, kuivaavat maan ja horjuttavat elämistön ja kasvullisuuden tasapainoa. Kun suuret yritykset, joiden hallinto on mitä suurimmassa määrin järkkymätön ja joilla on puolellaan valta, tunkeutuvat haperoon taloudelliseen rakenteeseen, ne usein synnyttävät vaikeasti hallittavia rakenteellisia häiriöitä — erilaisten väestöryhmien elintasojen ero esimerkiksi kasvaa ja avoin tai piilotyöttömyys lisääntyy."

PÄÄOMAVUO TOISINPÄIN

Maailmankuulu elintarvikeasiantuntija ja YKn maatalouselimen entinen puheenjohtaja, YKn kehityskomission johtaja Josue de Castro esittää latinalaisen Amerikan riistosta seuraavat tiedot ja numerot:

a) raaka-aineiden ja teollisuustuotteiden hintojen epäsuhteen aiheuttama vuosittainen tappio latinalaisen Amerikan maille 1.3 mrd dollaria

b) vuosittainen pääomavirtaus voittojen ja korkojen muodossa latinalaisesta Amerikasta sijoittajamaihin 1 mrd dollaria

c) aikaisemmin saatujen lainojen kuoletus vuotta kohden 1.4 mrd dollaria.

Yksityinen pääoma ei harjoita hyväntekeväisyyttä. Vaikka Adelan alkuvoitot ovat vähäisiä, merkitsevät yksinoikeus ja muut oikeudet ajan mittaan ei vain riittäviä vaan myös turvattuja voittoja.

Adelan operaatioiden takana ovat mm. seuraavat ruotsalaiset yhtiöt: Alfa-Laval, Asea, Atlas Copco, Boliniders, Electrolux, Kockums, Johnsonkonserni, Saab, Scanla-Vabis, SKF, Stab, L. M. Ericsson, Grängesberg, Volvo, Enskilda Banken ja Skandinaviska Banken.

Luxemburgissa rekisteröidyn (verojen välttämiseksi) Adelan hallituksen puheenjohtajana ovat näihin asti olleet skandinaavit, ensin ruotsalainen Marcus Wallenberg ja viime vuodesta lähtien Tanskan itäaasialaisessa yhtiössä palvellut tanskalainen Mogens Fogh.

ADELAN SIJOITUKSET

Adela on avannut kahdeksassa latinalaisen Amerikan maassa finanssi ja luottolaitoksia. Yhtiön välittömät sijoitukset ovat tapahtuneet elintarvike-, konepajateollisuuteen, kaivoksiin, massa- ja puuteollisuuteen, rakennustaine- ja öljy- ja petrokemialliseen teollisuuteen sekä tekstiilialalle ja hotellitoimintaan. Yhtiön sijoitukset latinalaisessa Amerikassa nousevat 441.9 miljoonaan kruunuun, jotka jakautuvat 18 maalle. Suurin saaja on Brasilia (124.4 milj. kruunua), seuraavana on Meksiko (104.6 milj. kruunua). Muiden kohdalla sijoitussummat ovat seuraavat Venezuela 34.9, Honduras 27.1, Chile 26.9, Peru 23.7, Argentiina 19.7, Nicaragua 19, Ecuador 17.3, Kolombia 16.9, Paraguay 7.2, El Salvador 6.8, Bolivia 5.8, Uruguay 3.6, Costa Rica 1.5, Guatemala ja Dom. tasavalta 1 ja Panama 0.5 milj. kruunua.

Adelan investoinnit ovat joko välittömiä sijoituksia tai lyhytaikaisia lainoja.

ENTÄ SINISILMÄINEN SUOMI

Adelan yhteydessä tulevat mieleen myös suomalaiset sinänsä vaatimattomat kehitysmaainvestoinnit. Valmetin Brasiliassa sijaitsevasta traktoritehtaasta julkaistaan meillä vain kiiltokuvareportaaseja. Voitoista ei puhuta. Samaan tapaan kuin Adela on kyltti USA:n toiminnalle latinalaisessa Amerikassa on pari vuotta vanha Aasian kehityspankki, jonka jäsen Suomikin on, amerikkalaisen, japanilaisen ja länsisaksalaisen pääoman operoinnin verhona Aasiassa. Suomalaisetkaan eivät ole aivan niin viattomia kuin sinisistä silmistä voisi päätellä.

NEITOSIA STADIONILLA

Katsellessamme olympialaisissa naisten kilpailuja, niin todeta pitää, että ne olivat aivan samaa korkeaa tasoa kuin miestenkin ja niinollen yhtä jännittäviä ja mielenkiintoista nähtävää. Oikeastaan kuumimpaa se liikehtiminen, koska siinä on sitä naisellista pehmeyttä.

Silloin kun naiset juoksivat loppukilpailun 100 m:n tasan 11.0 he hermostuivat siinä lähdössä aivan samoin kuin miehetkin. Kahdesti epäonnistuivat. Siinä lähtöpaikalla oli jokaisen juoksijan takana sellainen jalka kanttinsa oleva laatikko jossa oli kolme valoa. Se joka varasti lähdön siihen syttyi valo ja jos kahdesti niin kaksi valoa. Kolmannella kerralla punainen valo.

Silloin kun lähettäjä kutsui takaisin niin juoksijat järjestyivät radan päähän noin kolme metriä viivasta niiden laatikkojen eteen, vasta sitten kun tuli käsky paikoilleen he siirtyivät viivalle. Joka radan kohdalla oli myös kumivasarat että saivat itse lyödä lähtöblokit kiinni, niin miehet kuin naisetkin.

Komentosanat olivat omalla kielellään, siis Mexicon kielellä.

Katsoin kelloani ja aina oli komentosanojen välit kymmenesosa sekunnin tarkkuudella yhtä pitkät. En päässyt selville mikä laite oli sillä lähettäjällä siihen tarkoitukseen. Ehkä ampui lähtölaukauksen vinossa päin maata, eikä siitä tullut savua, vaan pieni liekki.

Pituus- ja kolmiloikkapaikat olivat juoksuradan ja katsomoreunan välissä ja niinollen mitä parhaiten seurattavissa.

Naisten pituushyppy olikin mielenkiintoista katseltavaa niin komeasti ne hypyt tapahtuivat heiltä. Siinähän Romanian Viorica hyppäsi aivan huipputulokseen 6.82. Jos oli tulos komea niin oli tyttökin tavallista komeampi. Uljain kaikista mitä kentällä sain tähtäimeeni, täysi Veenus vartaloltaan.

Ne mitä näinkin romanialaisia siellä, niin kyllä he ovat siitä kaunista kansaa. Etenkin naiset piirteiltään niinkuin mustalaiset, kapeat kasvot ja vartaloa kuin luotu.

Olipo Viorlcasta komea etusivun kuva siellä urheilulehdessä ja mitä parhain kirjoitus tuosta romanialaisesta insinööristä.

Samaan aikaan oli naisten keihäänheitto siinä samalla kohdalla juoksurahan sisäpuolella. Kyllä se vauhdinotto oli jokaisella tyylikäs ja raisu. Jos oli ne heitotkin kantavia, ei siinä harjoiteltu. Järjestäen yli 50 m heittoja, joista Unkarin Angela viimeisellä heitollaan vetäsi kullan 61.36.

Aamupäivisin katsomo ei ollut koskaan aivan täysi, vaikka sinne olikin tiketit loppuunmyyty, koska kilpailuja suoritettiin niin monessa eri paikassa ja niinollen oli useammalla tiketit moneen paikkaan. Pitääkin mainita, että se sisäänpääsy stadionille oli 20 dollaria joka-päivälle ja siitä avauspäivän tiketistä meille soitettiin edellisenä päivänä hotelliin ja tarjottiin 100 dollaria jos haluamme myydä sen.

Emme välittäneet omasta paikastamme vaan liikuimme siellä jos oli mahdollista lähelle kilpailupaikkaa. Nyt satuimme pääsemään naisten guulantyönnön lähettyville.

Jos oli miesten kuulakaarti komeata, niinpä naisten aivan samaa laatua. Eipä siinä heikosti rakennettuja ollut muita kuin japanilaiset neitoset, joilla kylläkin oli sitä sisua vastaavasti. Kuitenkin huomattavasti komeampi kaikista oli Itä-Saksan Margarita joka myös kullan voitti. Ei mainittu mikä hänen painonsa oli vaan pitkästi kolmatta sataa paunaa, niin ettei sitäkään tyttöä oikein kauan olisi halunnut tuossa polvellaan tuuditella.

Kun kilpailuja seurasi huomioi myöskin sen juhlallisen tunnelman kilpailijoiden kesken. Ei siinä naurettu, eikä juuri välinsä puheltu, vaan jokainen oli omissa oloissaan vuoroaan vartoilessa.

Miehistä ei mitenkään huomannut heidän mielenlaatuaan heittojensa tai hyppyjensä onnistuimesta tai ei. Naisista kyllä huomasi sen masennuksen mikä koski heitä epäonnistumisesta. Sitten kun he nousivat palkintopukille tahtoipa päästä itku kun torvisoittokunta soitti heidän kansallisryhninsä. — Uuno Korpi.

Arnold Zlweg kuollut

Berliini. — Kuuluisa kirjailija Arnold Zweig kuoli viime viikolla Itä-Berliinissä vaikean sairauden murtamana, ilmoitti uutistoimisto ADN. Zweig oli 81 vuoden ikäinen.

URHEILUPAKINAA

Tunnettu suomalainen suurhiihtäjä, nykyään Suomen uusi valmentaja Arto Tiainen on puhunut kovia samoja Suomen hiihdosta ja ser tulevaisuudesta.

Valmentajalla on murheelliset näkymät tulevaisuudesta ellei tyyli muutu. Hän toteaa murhemielin, että nykyinen konekausi on johtanut siihen ettei lapset ja nuoriso, joihin juuri hiihdon ja muun urheilun tulevaisuus nojaa, ei saa enää tarvittavaa liikuntaa ja fyysillistä harjoitusta. Lapset viedään nykyään busseilla kotiportilta kouluun ja tuodaan illalla samaan paikkaan takaisin, kun läksyt on tehty seuraa radion kuunteleminen ja television katseleminen ja sama jatkuu päivästä päivään. Liikunta puuttuu.

Samaa olemme puhuneet täällä Canadassa jo vuosia ja tilanne on täällä aivan sama ja näkymät samat. Muistamme entiset ajat Suomessa ja täällä. Muistamme monet suurhiihtäjät kuten Koskenkorva, Aitamurrot, Ritola, Manne Vuoriset vaan muutamia mainitaksemme, kuinka he kilpailuunkin menivät hiihtämällä tullen mennen kun ei ollut rahaa matkustella junalla eikä monikaan heistä ollut lähellä rautatietäkään. Silloin oli pakko liikkua jo lapsesta lähtien suksilla kun ei ollut kulkuvälinettä varsinkaan sydänmailla ja sama oli edessä koulutiellä. Tästä saatiin kova pohjakunto. Kuinkas on tänäpäivänä? Juuri niin kuin Tiainen sanoo. Kuka tuo Suomelle kansainvälisistä kilpailuista mitalleja kun Mäntyrantakin lopetti joka viime talvenakin Grenoblessa oli ainoa Suomen mitallin tuoja hiihdossa. Tiaisella on siis kova työ edessä ja muissa maissa nousee ladulle suuntekijöitä hiihdossa joista ei ole kuultu mitään maastohiihdossa.

Yhdistetyssä hiihdossa, joka ennen oli pistämättömästi Pohjoismaitten heiniä ei enää pärjätä vaan voittajat tulevat Itä-Euroopan maista. Grenoblessa oli 50 km. hiihdossa kolmantena sveitsiläinen eikä Sveitsi ole ennen ollut maastohiihdossa edes pisteillä. Italialaiset "posetiivarit" osaavat voittaa hiihdossa olympiakultaa ja lyödä suomalaiset heidän omilla laduillaan. Kehitys kulkee eteenpäin, olemmeko me mukana?

Nykyään ei enää missään urheilussa päästä eteenpäin ilman rahaa. Kas näin sanoo Tiainen. "Suomen M.M. hiihtojen edustusryhmään kuuluu 9 hiihtäjää. He eroavat ratkaisevasti muiden maiden hiihtäjistä. Muiden maiden hiihtäjät eivät tee talvella muuta kun hiihtävät, meidän pojillamme on suurempi huoli jokapäiväisestä leivästä kuin huippukunnosta. Kyllä Suomen urheilukansalla pitäisi olla varaa elättää yhdeksän hiihtäjää." Kas näin Tiainen asiantuntijana ja totta haastava mies. Samat sanat passaa kyllä Canadaankin Me "vahtasimme" silmät tapilla Mexico Cityn olympialaisia ja ihmettelimme että milloin ne tytöt ja pojat tuo mitalleja meille, mutta tuskin muistimme miten näitä tyttöjä ja poikia on valmennettu. Onko heillä valmentajia, onko heillä ratoja ja aikaa valmistautua tasavertaiseen kilpailuun maailman huippujen kanssa. Kun ei pärjätä niin sanotaan että huono maa tämä Canada ja huonoa kansaa. Tämä maa on rikas maa ja hyvää kansaa ja ainesta mutta johto puuttuu. Puhumalla saamme vähän aikaan mutta rahalla on ihmeellinen voima. Ei yksin urheilun vuoksi vaan koko kansakunnan terveyden ja hyvinvoinnin puolesta olisi saatava uusi suuntaus. Missä on Canadan murtomaahiihtäjät ja kuinka he valmistuvat tulevan talven koitoksiin? Jokainen harva joka valmistuu omilla varoillaan, tekee kovaa työtä aamusta iltaan ja jossakin välissä yrittää harjoitella ja päästä kuntoon. Voimmeko odottaa loistavia tuloksia? Nyt on neljä vuotta aikaa olympialaisiin Mynshemissä, Saksassa, jo nyt olisi luotava organisatio joka rupeaisi huolemtimaan maamme urheilusta että siellä paremmin pärjäisimme, mutta kaikki tämä tarvitsee myös rahaa ja huoltoa. Avatkaa maan isät ja konsulit rahapussien suita. Niin toivoo

Tekonimus.

Radio-ohjelmaa Sointulasta

Sointula. — Täältä tulee jouluiltana kuussa koko maata käsittävä CBC-radio-ohjelma, tunnin kestävä "Between Ourselves". Tuottajana on Bill Terry, haastattelijana Martin Robin ja teknikkona Jay Hireen.

Emme tiedä vielä tarkkaa lähetysaikaa, mutta ilmoitan tämän siksi, että on ehkä paljon suomalaisia, jotka haluavat kuulla ohjelman.

Tässä ohjelmassa puhuvat tri Pickup, opettaja Elliot, Hannes Myntti, Onni Halminen, R. Michelson ja Katri Riksman, jonka puheen kääntää englannin kielelle hänen tyttärensä mrs Cadorin. Lisäksi voi olla muitakin puhujia. Suomenkieliset laulut sooloina ja taustamusiikkina laulaa Anni Tynjälä.

Toivomme sen kuulostavan hyvältä kun tämä meidän saaremme on tunnin ajan edustettuna "Sointula on Air"-ohjelmassa.

Hämeen tyttö.

Okinawa haluaa päästä tukikohdasta

Tokio. — Okinawan ammattiliittoneuvosto on päättänyt järjestää joulukuun puolivälissä yleislakon, sillä tukevat myös Okinawan Japanille palauttamista vaativa neuvosto, atomi- ja vetyaseita vastustava järjestö sekä Okinawan opettajayhdistys. Lakon tarkoituksena on tukea vaatimuksia amerikkalaisten B-52-koneiden poistamiseksi Okinawalta sekä Okinawan satamien sulkemiseksi amerikkalaisilta sukellusveneiltä.

Vastalauseliike amerikkalaisten tukikohtien purkamiseksi Okinawalla on viime päivinä voimistunut tuntuvasti. Syynä on pommeja kuljettaneen amerikkalaisen B-52-koneen räjähtäminen Kadenan kylässä.

Toronton kuulumisia

Toronto. — Pian tulee taas tavallisesti suurta yleisökannatusta osakseen saanut Finlandia-kuoron konsertti. Se on Don haalilla sunnuntaina, jouluk. 8 pnä klo 4 ip. Suomalaisia lauluja on kuultu ja laulettu paljon sekä yksin että ryhmin esitettynä. Mutta kuorolauluilla on oma erikoisviehättäväisyytensä. Siksi toivotaan, että haalimme täyttyisi taas ääriään myöten.

* * *

Uudenvuoden kabaretti on joulukuun 31 pnä. Tarjoilu alkaa kello 8 illalla, Hunnakon yhtye aloittaa soiton kello 9 illalla ja se jatkuu kello kahteen yöllä. Viime vuonna oli meillä hyvin tanssijoita ja mukana paljon ulkopaikkakuntalaisiakin vierailla. Ystävyys ja yhteishenki kasvaa tällaisissa erikoistilaisuuksissa. Tervetuloa suurin joukoin. Tilatkaa pöytäpaikat etukäteen puh. 463-9918

* * *

Kauniit kiitokset sudburylaisille kauniista näytelmästä, mikä esitettiin niin mainiosti, että siitä sai nauttia koko rahan edestä. Oli todella nautinto nähdä ramppivalojen takaa sellainen näytelmä missä tulkitaan elämää kaikkine ristiriitoineen, missä on sekä hyvää että pahaa.

Kiitos vieläkin vierailijat hyvästä näytelmästä. — J. N.

Työläisaktivisteja kidutettu Espanjassa

Pariisi. — Espanjassa on hiljattain vangittu 36 työläistoimikuntien aktivistijäsentä. Francon turvallisuuspalvelun tarkoituksena on saada vangit tunnustamaan olevansa kommunisteja. Näin voitaisiin Espanjan työläisten ammattiliitot — työläistoimikunnat nimetä kommunistisen puolueen aseeksi.

Tutkimusten aikana turvautuaan kidutuksiin mm. sähkön avulla. Kidutusten jälkeen on kaksi vankia yrittänyt tehdä itsemurhan.

Regis Debray kehoitti Etelä-Amerikkaa kapinaan

Camiri, Bolivia. — Ranskalainen vasemmistokirjailija Regis Debray on kehottanut Etelä-Amerikkaa nousemaan aseelliseen kapinaan ulkopuolista interventiota vastaan.

Debray kärsii parhaillaan 30 vuoden vankeusrangaistusta, jonka hänelle langetti bolivialainen sotaoikeus vuosi sitten. Häntä syytettiin kumouksellisesta toiminnasta, koska hän kävi keskustelun vallankumouksellisen Che Guevaran sissileirillä. Lehtimiehet saivat haastatella häntä hiljattain kymmenen minuutin ajan Camirissa.

KAUNEIMMAT KUKAT

edesmenneen toverimme

EELIS HÄMLININ

MUISTOLLE

VIENO JA T. NIIRANEN
MARTHA JA J. TUOVINEN
HELEN, HENRY JA HANNES LAMPSA
SADIE JA EINO ERKKILA
KERTTU LAAKSO
MARTHA JA J. SALORANTA
HILMA JA EINO LUOMA
W. KAHARA
HELGA JA TAISTO RUOHO
MARTHA JA K. KUJANPAA
LYDIA MAKELA
EVA JA K. KAMARAINEN
LYYLI TUUTTILA
OLGA JA ARVO SALO
ILMA RÖNTY
TYYNE LATVA
TAIMI JA ALEX NUMMI
AINO JA GUNNAR GUSTAFSON
SAGA JA EINO SALO
GINGER JA GEORGE KAUTTO
AILI JA NIILO SAUKKO
MARILYN JA ANNIE HINTSA
HELEN JA EINO TARVAINEN
HANNA JA KALLE TARVAINEN
VAINÖ TULONEN
LYDIA NIEMI

Toronto Ontario

CSJ:n OSASTOJEN KOKOUKSET

CSJ:n Toronton osaston varsinainen kuukausikokous pidetään joka kuukauden ensimmäisenä maanantaina klo 8 illalla Donhaalilla.

CSJ:n Sudburyn osaston kokoukset pidetään kerran kuukaudessa johtokunnan kutsusta. Johtokunta kokoontuu useammin asiain vaatiessa puheenjohtajan kutsusta. Kirjeenvaihto: Box 354, Sudbury, Ont.

CSJ:n Beaver Laken osaston kuukausikokous pidetään joka kuukauden toisena sunnuntaina klo 1 päivällä osaston haalilla. Kirjeenvaihtajan osoite: N. Piispanen, R. R. 1, Worthington, Ont.

CSJ:n Vancouverin osaston kuukausikokoukset pidetään Clinton-haalissa jokaisen kuukauden toisena sunnuntaina kello 2 ip. Kirjeenvaihto sihteerille: Art Siven, 2605 East Pender St., Vancouver 6, B.C.

CSJ:n Sault Ste. Marien osaston sääntömääräinen kokous pidetään joka kuukauden ensimmäisenä tiistaina kello 8 illalla omalla talolla, 321 John Street.

CSJ:n Port Arthurin osaston kuukausikokoukset pidetään jokaisen kuukauden ensimmäisenä tiistaina, alkaen klo 7.30 illalla. Kirjeenvaihto osoitteella: 316 Bay St., Port Arthur, Ont.

JOKA MIEHEN JA NAISEN TASKUKIRJA

"TASKUKALENTERI 1969"

ON NYT ILMESTYNYT

132 Sivua Hinta 75c

(Ontariossa lisättävä 5% myyntivero, joka on 4 senttiä)

Taskukalenteri

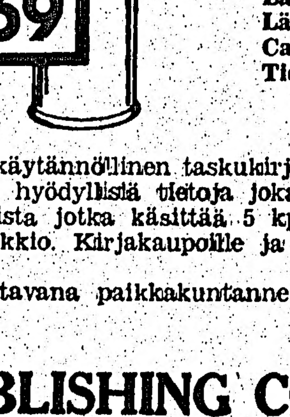

SISÄLTÖLUETTELO:

Kalenteriosasto, käsittäen nimipäivät, merkkipäivät ja muistiinpanosivut
Eläkkeet Canadassa
Taattu $105 kuukausitulo
Työkyvyttömyyseläkkeet
Jälkeenjääneitten etuisuudet
Canadan eläkesuunnitelman hautausapu
Leskien eläke
Erikoismääritelmiä eläkkeestä 1968-69
Milloin leskeneläke alkaa
Orpojen etuisuudet
Äitien avustus Ontariossa
Sokeiden avustus. Ont.
Canadan juhlapäiviä
Canadan uudet postimaksut
Lämpömittarit
Lämpömittarien vertailu
Canadan mittoja ja painoja
Tietoja Suomesta

Hankkikaa itsellenne tämä käytännöllinen taskukirja "Taskukalenteri 1969". Siinä on paljon tärkeitä ja hyödyllisiä tietoja jokaiselle kansalaisellemme.

Taskukalenterin tilauksista jotka käsittää 5 kpl. tai enemmän myönnetään asiakkaille 15% palkkio. Kirjakaupoille ja jälleenmyyjille erikoisalennus.

Taskukalenteria on saatavana paikkakuntanne asiamiehiltä tai tilaamalla osoitteella:

VAPAUS PUBLISHING CO. LIMITED

P.O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

SUDBURY FOOTWEAR
& MAKI CO-OP
SHOE REPAIR
Ensiluokkainen kenkien korjaamo
NOPEA PALVELU
BILL GRODECK, omist.
119 Cedar Street Sudbury

KAIKENLAISTA
PUUTAVARAA
ja
RAKENNUS-
TARPEITA
SÄHKÖ- ja PUTKITUS-
TARPEITA - MAALIA
kohtuullisin hinnoin
RICHARD LAKE
LUMBER
& Builders Supply Ltd.
PUH. 673-8487
Posti: Site 8, R. R. 3, Sudbury
Maantie 69 etelään
Richard Lake

UUSI
LOISTELIAS
ja ajankohtainen
JULKAISU
KERRAN KUUKAUDESSA
1 vuosikerta Canadaan $5.75
M&M
MAAILMA JA ME

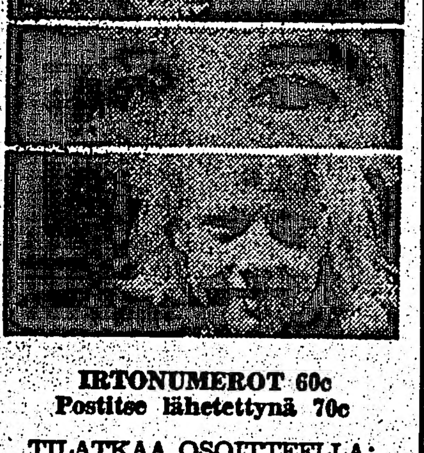

IRTONUMEROT 60c
Postitse lähetettynä 70c
TILATKAA OSOITTEELLA:
VAPAUS
PUBLISHING CO. LTD.
BOX 69, SUDBURY, ONTARIO

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Lastenkomitean seurapelit lasten joulujuhlan rahoittamiseksi Finnish-haalilla torstaina joulukuun 5 pnä kello 7.30 illalla. Lahjavoittoja otetaan kiitollisuudella vastaan. Tervetuloa.

Lasten joulujuhla Finnish haalilla sunnuntaina joulukuun 15 päivänä kello 2 ip. Tervetuloa.

"Lasten suomikoulu" Finnish-haalilla torstai-iltaisin kello 5.30 ip. Harjoitellaan mm. joulujuhla ohjelmaa. Kaikki lapset tervetulleita.

"Kesäinen unelma" näytelmän harjoitukset tiistaina ja perjantaina, joulukuun 3 ja 6 päivinä klo 7 illalla.

Sävel-kuoron harjoitukset Finnish-haalilla keskiviikkoisin klo 7.30 ip.

Kirjasto auki Finnish-haalilla keskiviikkoisin kello 7—8 illalla.

Työn Puiston mainio sauna on yleisön käytettävissä keskiviikkoisin lauantaisin ja sunnuntaisin kello 1—11 ip.

Lasten bingo torstaina

Torstai-iltana on Finnish-haalilla seurapelitilaisuus lasten joulujuhlan rahoittamiseksi. Tämä "lasten bingo' on aina saanut yleisön jakamattoman kannatuksen ja niin varman tänäkin vuonna. Lapset esittävät kaunista ohjelmaa juhlassaan joulukuun 15 päivänä, ja "me muut" koetamme täyttää pukin konttia, lasten iloksi ja nautinnoksi.

Toivomme paljon lasten ystäviä seurapelitilaisuuteen ja lahjavoittoja otetaan kiitollisuudella vastaan. Aloitetaan kello 7.30 illalla ja jos kurkkua kuivaa "bingo" huutaessa niin voi hörpätä kahvia väliin. Siellä tavataan.

Rauha-täti.

Tilatkaa Vapaus

Hienoja
LAATUHUONEKALUJA
SÄHKÖLAITTEITA
ja TELEVISIOITA
Kohtuuhinnalla
VALITTU VALIKOIMA
Espanola Furniture
LIMITED
KARL. A. NIEMI, omist.
Puh. 869-2321
175 Station St. Espanola, Ont.

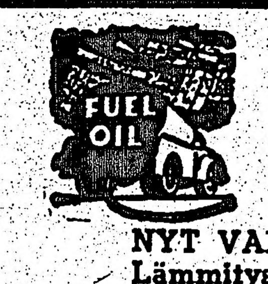

POLTTOÖLJYÄ
Voitte ostaa lämmitysöljynne vähittäismaksuilla. Automaattinen öljypalvelumme takaa, että öljysäiliössänne on aina öljyä.
NYT VAPAA POLTTIMOIDEN HUOLTO
Lämmityslaitteiden adustajat ja ylöspanijat
DAVEY FUELS SUDBURY LIMITED
Puhelin 566-3631
2091 LASALLE BOULEVARD SUDBURY

JOULU- JA UUDEN VUODEN TERVEHDYKSENNE

VAPAUDEN JOULUNUMEROIHIN

JOTKA ILMESTYVAT SEURAAVASTI: LANNEN NUMERO JOULUK. 14. ja ITÄ-CANADAN NUMERO JOULUK.17. P

Teillä on mainio tilaisuus VAPAUDEN joulunumerojen palstoillla toivottaa HAUSKAA JOULUA ja ONNELLISTA UUTTA VUOTTA ystävillenne ja tuttavilenne kautta Canadan. Tavallisten tervehdysten hinnat vaihtelevat 50 sentistä dollariin.

Kerääjän nimi ....

Paikkakunta ....

KIRJOITTAKAA NIMENNE HYVIN SELVÄSTI

NIMI	$	¢

Sävel-kuorolta mainio itsenäisyyspäiväjuhla

Sävel-kuoron johdolla viime sunnuntaina Finnish haalille järjestetty päivällis- ja konsertti-tilaisuus oli mieliä ylentävä ja suurta yleisöä kaikin puolin tyydyttävä juhla Suomen itsenäisyyspäivän kunnioittamisen merkeissä.

Kuoron ja Melody-orkesterin jäsenet, sekä yksityisnumerojen esittäjät olivat valmistuneet suurella huolella tähän erikoistilaisuuteen, missä heidän hyvätasoiset esityksensä palkittiin raikuvin suosionosoituksin. Ihmetellä piti, miten kuorolaiset kykenivät esittämään laulunsa niin antaumuksellisesti ja miellyttävästi, kuin se tapahtui, sen suuren työtaakan jälkeen minkä he suorittivat kanapäivällisen valmistamiseksi ja tarjoamiseksi, mikä piti heidät jatkuvasti työssä myöhään lauantai-iltaan, sekä varhain sunnuntaiaamusta, aina konsentin alkamishetkeen asti. Kiitos mainiosta ateriasta ja hyvästä ohjelmasta, sanoi eräs juhlavieras, jonka mielestä tämä itsenäisyysjuhla oli kaikin puolin erittäin antoisa.

Salia juhlisti valkoisiin "puetetut" pitkät pöydät ja niille asetetut tuoreet havupuiden oksista tehdyt koristeet. Juhlasalin edustalla oli myös koristeita sekä näyttämöaukeaman vieressä Suomen ja Canadan liput.

Kuoron esitettyä O' Canadan lausui kuorolainen Amy Malmberg juhlavieraat sydämellisesti tervetulleeksi, seurasi välittömästi Sävelkuorolta kaksi hienoa laulua — Syyslaulu ja Valkotuomi — Laila Nordmanin johdolla sekä erikoisesti tähän tilaisuuteen sopinut "Kaunis olet synnyinmaa" Arne Koivun johdolla.

Prom-haitarikoulun tytöt antoivat hyvin pidetyn soittonumeron, minkä kruunasi Hannu Lambertin komea haitarisoolo.

Mies-kuoro esitti Arne Koivun johdolla kaksi hyvää laulua, Erotessa ja Oman kullan silmät, mitä seurasi pikkutytön Anne Kennisin skandinavilaissikermien esitys haitarilla, (mikä näytti olevan miltei yhtä iso kuin esittäjäkin.)

Huomioiden, että Sävel-kuoron toimesta on kiitettävällä tavalla järjestetty vuosikausia konserttitilaisuuksia Suomen itsenäisyyspäivän merkeissä, Liekin toimittaja Lyyli Pärssinen käsitteli juhlapuheessaan suomalaisuuskäsitteen kehitystä varhaisemman historian aikana. Hän viittasi suuren säveltäjämestari Jean Sibeliuksen elämäntyöhön ja ilmaisi toivomuksen, että kaikki kansat saisivat elää rauhassa ja että sekakuoro Sävelen toimesta järjestettäisiin edelleen juhlatilaisuuksia Suomen itsenäisyyspäivän kunniaksi.

Illan yksi hienoin numero oli Sävel-kuoron ja Melody orkesterin yhteisesitys, jonka yhteydessä saatiin kuulla Laila Nordmanin johdolla esitetyt Kesän vihreät lehdet ja Dnepr.

Juhlarunon — Katri Valan pienen mutta sisältörikkaan runon — esitti Helmi Lindroos.

Nyt olikin taas Sävel-kuoron vuoro esiintyä. Tällä kertaa kuorolaiset esittivät Arne Koivun johdolla Liidellyt oon lejvon lailla sekä Laila Nordmanin johdolla Tuutilaulu ja lopuksi Maamme.

H.

Uudenvuodentanssit Wanupin haalilla

Wanupin haalilla otetaan vastaan uusivuosi hauskoilla naamiaistansseilla. Sinne tietysti saapuvat kaikki ikäluokat yhteiseen ilonpitoon.

Ilmapallot, hatut, pillit ja kaikenlaiset vekottimet ynnä hyvä ravintola monine herkkuineen sisältyy sisäänpääsylipun hintaan, joka on 3 dollaria 50 senttiä hengeltä.

Tanssi alkaa kello 10 illalla ja kestää kello 2:teen aamulla. Soittaa Leo ja Alvin.

Tervetuloa Wanuppiin vuodenvaihteen tansseihin.

Komitea tilasi 1,331 puuta ensi kesää varten

Sudburyn kaupungin puidenistutuskomitea hyväksyi viime viikolla H. C. Downham Nursery-yhtiön $3,633 "urakkatarjouksen' kaupunkiin ensi kesänä hankittavista puista

Puidenistutus-komitean vuoden 1969 ohjelmaan kuuluu 1,331 puun istuttaminen kaupungin alueelle.

Ensi vuonna istutettavien puiden kokonaismäärästä joudutaan käyttämään 245 kappaletta aikaisemmin istutettujen puiden tilalle, jotka ovat kuolleet.

Neljäs perättäinen lumekas joulu

Kun viikonlopulla käännettiin kalenterin lehti joulukuulle, niin Sudburyssa saatiin havaita, että marraskuun aikana oli saatu lunta 21 tuumaa. Tämä oli jo neljäs peräkkäinen vuosi kun marraskuussa on tullut lunta yli 20 tuumaa.

Tällaista ei ole tapartunut minkään todellisen talvikaudenkaan — joulu- tammi- ja helmikuun — aikana viimeisen 55 vuoden kuluessa. Tarkoittaen sitä, että minään näistä yllä mainituista kuukausista, lukuunottamatta marraskuuta, ei ole tullut neljänä peräkkäisenä vuotena yli 20. tuumaa lunta.

Vuoden 1965 marraskuussa saatiin "valkoista ainetta" Sudburyssa 28.1 tuumaa, seuravan vuoden marraskuussa sitä tuli 26.4 tuumaa ja viime vuoden marraskuussa 21.5 tuumaa ja tänä vuonna 21 tuumaa.

Viimeiset neljä vuotta marraskuun lumentulo on ollut aivan vastakkaista verrattuna tätä aikaisempaan neljään vuoteen jolloin lunta tuli neljän vuoden marraskuissa yhteensä 8.3 tuumaa.

Marraskuinen lumentulo on yittänyt 20 tuuman rajan vain kahdeksan kertaa vuoden 1914 jälkeen.

Viime-kuun keskilämpö oli 27.3 astetta F., verrattuna normaaliin 29.2 asteeseen. Viime vuonna marraskuun keskilämpö oli 25 astetta. Marraskuun 1 päivä oli kaikkein lämpimin eli 53 astetta ja kuukauden viimeisenä päivänä lämpömittarien elohopeat putosivat nollaan F

KIITOS

Monet kiitokset CPR:n Telegrafityökunnan työtovereille ja toimistokunnalle antamastanne yhteisestä lahjasta jonka sain vastaanottaa jäädessäni eläkkeelle yhtiön palveluksesta.

Teitä kaikkia kiittäen,

Niilo Ristikangas

Sudbury Ontario

Sairashuoltokomitea kiittää lahjasta

Lily Jokinen, Long Lakelta, on lahjoittanut täkäläisten kansalaistemme sairashuoltotyön hyväksi $2.00.

CSJ:n Sudburyn osaston sairashuoltokomitea esittää sulimmat kiitoksensa lahjoituksesta.

Öljyä nikkeliin

Standard öljy-yhtiön (New Jersey) presidentti ja johtaja sekä johtokunnan varapuheenjohtaja J. K. Jamieson on nimitetty International Nickel yhtiön johtokuntaan, ilmoitti Incon puheenjohtaja Henry S. Wingate maanantaina.

Jamieson on syntyjään Medicine Hat, Albertasta ja aloitti uransa öljytuotantpalalla vuonna 1932. Vuodesta 1948 vuoteen 1958 hän toimi Canadassa Imperial-öljy-yhtiön, joka on Jerseyn Standardin haaraliike, johtokunnan jäsenenä ja varapresidenttinä. Vuonna 1959 hänet nimitettiin International Petroleum-öljy-yhtiön presidentiksi. International Petroleum on canadalainen Jerseyn Standardin haaraliike, joka toimii latinalaisessa Amerikassa.

Vähintään 754 menetti henkensä USAn kiitospäivän viikonloppuna

Chicago. — USA:n neljä päivää kestäneen kiitospäivän viikonlopun maantieonnettomuudet vaativat vähintään 754 kuolonuhria, mikä on kaikkien aikojen suurin uhrimäärä minään USA:n "pitkänä" viikonloppuna.

Uhrien lukumäärän tarkistus aloitettiin viime keskiviikon puolestayöstä ja se jatkui sunnuntain puoleenyöhön, mutta myöhäisemmät raportit voivat osoittaa uhrimäärässä huomattavaa lisääntymistä.

Aikaisempi pitkän viikonlopun ennätysuhrimäärä oli maantieliikenteessä vuoden 1966 kiitospäivän viikonloppuna, jolloin 748 kuoli.

KIITOS

Sydämellisesti kiitämme kaikkia ystäviämme ja tuttaviamme niistä lukuisista lohduttavista myötätunnon osoituksista, joita saimme osaksemme raskaan surumme hetkellä — rakkaan puolisoni ja hyvän isämme kuoleman johdosta.

Monet kiitokset ihanista kukkalaitteista, osanottokorteista, muistojen kukista ja kaikesta avusta, jota saimme osaksemme tällä suuren surumme hetkellä.

Kiitämme osanotostanne hautajaisiin ja kantajia viime palveluksesta.

HILMA KOIVU JA LAPSET

1763 Paris Street Sudbury, Ontario

Hämmästyttävä tutkimustulos Englannissa

Lontoo. — Englannin alahuoneen Labor-jäsen Edward Short valitti viime viikonlopulla, että veronmaksajien rahaa käytetään liian paljon tutkimustöihin, ja sanoi erään raportissa ilmoitetun, että "puolet englannin naimisissa olevista henkilöistä ovat naisia."

Poliisipäällikkö tutkii 3 etsivää

Toronto. — Kolme etsivää, jotka ovat työskennelleet Toronton poliisi laitoksen väärennys- ja petosjuttuja käsittelevällä osastolla, pidätettiin viime viikonlopulla virantoimituksesta ja poliisipäällikkö James Mackey johtaa tutkimuksia väitteiden johdosta, että nämä etsivät ovat vastaanottaneet rahalahjuksia.

Poliisipäällikkö Mackey ei antanut kuitenkaan mitään yksityiskohtia siitä, mitä on kietoutunut näihin rahalahjuksiin. "Eräs summa rahaa on kietoutuneena tähän asiaan, mutta se ei ole suuri", sanoi Mackey.

HINNANKOROTUKSIA SUDBURYN VEDESTÄ

Sudburyn kaupungin kontrollilautakunalle tullaan esittämään tänä keskiviikkona virkailijain laatiman raportin muodossa ehdotus, että kotitaloudessa käytettävän mittariveden hintaa nostetaan 7 senttillä 1,000 gallonaa kohti tammikuun 1 päivästä 1969 lukien.

Samassa yhteydessä tullaan esittämään lisäehdotus, että veden hintaa kohotetaan toinen seitsemän senttiä 1,000 gallonaa kohti vuonna 1971 ja kolme senttiä vuonna 1974.

Raportin on laatinut virkailijat kaupungin valtuuston aikaisemman tänä vuonna esittämän pyynnön johdosta.

Valtuustolla oli vaikeuksia saada maakunnan kunnallisvirasto (MKV) hyväksymään vuosibudjettinsa, koska siinä ilmeni suuri vajaus kaupungin vesihallinnon kohdalla.

Tällä hetkellä kotitaloudessa mittarivettä käyttävät perheet maksa- [illegible]

AVERELL HARRIMAN OLI PIKAKÄYNNILLÄ USA:SSA

Pariisi. — USA:n täällä oleva valtuuskunnan johtaja W. Averell Harriman sanoi sunnuntaina, että hän tulee ilomielin antamaan presidentiksi valitulle Richard Nixonille kaikkia niitä tietoja mitä hän haluaa, mutta esitti lisäksi uskomuksensa, jotta Nixon tulee nimittämään oman miehensä USA:n neuvottelukunnan johtajaksi Pariisissa käytäviin Vietnamin rauhanneuvotteluihin.

Harriman sanoi toivovansa verrattain nopeaa kehitystä eräissä tulevien neuvottelujen kohdissa, "mutta pitempiaikaisen ratkaisun aikaansaanti voi viedä kokolailla pitkän ajan."

Harriman on johtanut USA:n valtuuskuntaa Pariisissa toukokuusta lähtien, jolloin aloitettiin keskustelut Pohjois-Vietnamin ja Yhdysvaltain välillä. Hän on sanomalehtimiesten haastateltavana Orlyn lentokentällä aloittaessaan matkansa New Yorkiin ja Washingtoon.

Asemastaan Pariisin neuvottelujen johtajana tammikuun 20 päivän jälkeen, Harriman sanoi: "Minä en ole vielä koskaan kieltäytynyt tehtävästä, jota minulle on tarjottu. Mutta minä uskon vahvasti, jotta Nixon tekee viisaasti jos hän nimittää oman miehensä rauhanneuvottelujen johtajaksi. Tämä on päätös, jonka minä uskon hänen tekevän itse. Minä uskoisin hänen tekevän viisaan ratkaisun jos hän nimittää oman miehensä."

Harriman sanoi aikovansa palata vaimonsa kanssa Washingtoniin tammikuun 20 päivän jälkeen ja olevansa siellä valmiina antamaan kaikkia tietoja mitä Nixonin hallitus haluaa.

Harriman palaa takaisin Pariisiin perjantaina ollakseen läsnä laajennetuissa Vietnamin rauhaa koskevissa keskusteluissa, joiden odotetaan alkavan ensi viikolla.

"Rumaa kieltä" sanoo kustantaja

Washington. — Yhdysvaltain hallituksen kustannustoimisto on kieltäytynyt julkaisemasta väkivaltaisuuksien syitä tutkimaan nimitetyn Walkerin komissionin raporttia siksi, kun sen kirjoittaja ei anna lupaa poistaa "rumia" sanoja asiakirjoista.

Valtion kustantaja James L. Harrison kertoo sanoneensa presidentti Johnsonin nimittämän komissionin jäsenille useita päiviä sitten, että hän ei tule tätä raporttia painamaan yleisölle myytäväksi, ellei hän saa lupaa käyttää pisteitä rumien sanojen tilalla. Mutta komissionin eräs puhemies sanoo, että raportin kirjoittaja, chicagolainen lakimies Daniel Walker ei anna lupaa näiden sanojen poistamiseksi.

Tämä puhemies sanoo mr Walkerin katsovan, että ruokottomat sanat, joita käytettiin sekä poliisien että mielenosoittajien toimesta Chicagossa viime elokuussa pidetyn demokraattisen puolueen edustajakokouksen aikana, olivat provokatiomaisia, ja että niiden poistaminen riistäisi raportista "tärkeän äänensävyn."

Kiistan tuloksena voi olla, että hallitus kieltäytyy julkaisemasta presidentti Johnsonin nimittämän tutkijakomitean raporttia yleisölle myytäväksi. Mutta useiden paperikantisia kirjoja painattavien liikkeiden uskotaan julkaisevan omia versoja tästä raportista.

Merimiesunionin johto ennallaan

Montreal. — Montrealilainen Leonard McLaughlin valittiin uudelleen 8,000 jäsentä käsittävän Canadan merimiesunion presidentiksi seuraavan kolmen vuoden ajaksi. Hänen vastustajanaan oli entinen union johtokunnan jäsen, joka syytti, että union varoja on käytetty väärin.

Halifaxista Vancouveriin asti ulottunut äänestys kesti kuusi viikkoa ja äänestyksen tulokset julkaistiin viime viikonlopulla.

McLaughlin sai 1,830 ääntä ja vancouverilainen Rod Heinekey 1,213 ääntä. 117 äänestyslippua jouduttiin hylkäämään.

Koiran salvamisesta annettiin $50 sakko

Kitchener, Ont. — Eräs 44-vuotias farmari, joka asuu Kitchenerin alueella, tuomittiin viime viikon lopulla maksamaan $50 sakko tai vaihtoehtona 15. vuorokaudeksi vankeuteen naapurin koiran salvamisesta. Eläin kuoli verenvuotoon.

Poliisituomari A. D. Baron huomioi syytetyn Bertram H. Hegedornin puolustuksen [illegible]. Hagedorn sanoi salvanneensa koiran ennemmin kuin [illegible] sen, koska koira oli naapurin lasten lemmikkieläin. Koira oli syytetyn lausunnon mukaan tunkeutunut heidän [illegible].

Sydänsiirtopotilas kuoli Montrealissa

Montreal. — Canadan toinen sydänsiirtopotilas, 49-vuotias sähkömies Gaetan Paris kuoli lauantaina, viiden kuukauden ja 2 päivän kuluttua mainitun leikkauksen jälkeen.

Hän oli Canadan kauemmin elänyt sydänsiirtopotilas.

Lääkärien tiedonannon mukaan Paris kuoli kotonaan, mutta sen yksityiskohtaisempia tietoja ei kuoleman aiheuttajasta annettu. Hänelle suoritettiin sydänsiirtoleikkaus kesäkuun 28 pnä ja pääsi sairalasta elokuun 27 pnä.

Canadan 14:sta sydänsiirtopotilaasta elää nyt 9.

Hallitus takasi opintolainat 45,301 oppilaalle

Ottawa. — Liittohallitus takasi $29,524,221 arvosta oppilaslainoja Canadan Student Loans Planin (CSLP) nojalla tämän vuoden heinäkuun 1 päivän ja syyskuun 30 päivän välisenä aikana.

Näitä hallituksen takaamia pankkilainoja myönnettiin 45,301 oppilaalle.

Lainoja myönnettiin oppilaille, jotka tarvitsivat rahaa opintojensa jatkamiseksi jatkokouluista päätyään. Lainat ovat korkovapaat täysiaikaisena opintokautena ja kuusi kuukautta opintojen päätyttyä. Lainat tulee maksaa takaisin 9½ vuoden kuluessa opintojen päättymisestä.

Ontarion osuudelle lankesi näistä viime heinäkuun ensimmäisen päivän ja syyskuun 30 päivän välisenä aikana myönnetyistä lainoista 17,159 eri oppilaslainaa.

Neuvostoliiton opetusministeri Suomessa

Helsinki. — Neuvostoliiton opetusministeri M. A. Prokofjev saapui viime tiistaina 9-päiväiselle vierailulle Suomeen. Hän tekee matkan opetusministeri Johannes Virolaisen kutsusta.

Opetusministeri Prokofjev tutustuu koulu-, yliopisto- ja korkeakoululaitokseen sekä keskustelee koulujohdon kanssa. Hän tapaa myös ministeri Virolaisen ja pääjohtaja R. H. Oittisen.

62. pros. hyväksyi de Gaullen toimet

Pariisi. — Ranskan mielipidetutkimusinstituutti ilmoitti viime viikolla, että 62 prosenttia ranskalaisista hyväksyy presidentti de Gaullen päätöksen pidättyä frangin devalvoimisesta. Maanantaina tehdyn mielipidetutkimuksen mukaan 17 prosenttia ei hyväksynyt sitä ja 21 prosenttia ei ilmoittanut mitään mielipidettä asiasta. Tutkimuksen tulokset julkaistiin pariisilaisessa iltapäivälehdessä France-Soirissa.

[illegible]
K. S. [illegible]
[illegible]
Vapaus Publishing Company Limited
P. O. Box 69 [illegible]
[illegible]
JOULU- JA [illegible]
[illegible]
Vapaus Publishing Company Limited
Box 69 [illegible]